

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

RAPORT Z WIZYTACJI

(profil praktyczny)

**dokonanej w dniach 9-10 marca 2018 roku
na kierunku „grafika”
prowadzonym na Wydziale Nauk Humanistycznych
Filii w Warszawie
Społecznej Akademii Nauk w Łodzi**

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1.....	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	11
Dobre praktyki	12
Zalecenia	13
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	12
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	12
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	22
Dobre praktyki	23
Zalecenia	23
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	23
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	23
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	29
Dobre praktyki	30
Zalecenia	30
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	34
Dobre praktyki	35
Zalecenia	35
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	35
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	35
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	37
Dobre praktyki	37
Zalecenia	37
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	38
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	38

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	40
Dobre praktyki	40
Zalecenia	40
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	41
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	41
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	46
Dobre praktyki	47
Zalecenia	47
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	47
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	47
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	49
Dobre praktyki	49
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	49
Załączniki:	50
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	50
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	51
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	52
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	69
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	70
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	70
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	70

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Janina Rudnicka, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Tadeusz Boruta, członek PKA
2. prof. dr hab. Andrzej Banachowicz, ekspert PKA
3. mgr inż. Małgorzata Piechowicz, ekspert ds. postępowania oceniającego
4. mgr Jerzy Springer, ekspert ds. pracodawców
5. Patrycja Piłat, ekspert ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *Grafika* prowadzonym na Wydziale Nauk Humanistycznych Filii w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z Raportem Samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni i Wydziału. Dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z autorami raportu samooceny, osobami odpowiedzialnymi za współpracę międzynarodową oraz programy wymiany studenckiej, członkami zespołów zajmujących się zapewnianiem jakości kształcenia, pracownikami odpowiadającymi za praktyki studenckie, pracownikami odpowiedzialnymi za zasoby biblioteczne i pracę biblioteki, pracownikami Biura Karier, przedstawicielami Samorządu Studentów oraz Studenckich Kół Naukowych, studentami, nauczycielami akademickimi, a także pracownikami odpowiedzialnymi za pomoc studentom niepełnosprawnym. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodnicząca Zespołu oraz współpracujący z nią eksperci poinformowali Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	grafika	
Poziom kształcenia	Studia I stopnia	
Profil kształcenia	Praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Obszar sztuki	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina sztuk plastycznych dyscyplina sztuki piękne i dyscyplina sztuki projektowe	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	6 semestrów 180 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	450 godzin	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Multimedia Reklama	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	licencjat	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	13	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	126	122
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	2333	1628

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Uczelnia pismem z dnia 21.06.2018 udzieliła pełnych i wyczerpujących odpowiedzi na uwagi i sugestie zawarte w otrzymanym raporcie. Jednostka odniosła się do wszystkich zaleceń wskazanych w raporcie, dokonała korekt w programie kształcenia, zmian w osadzie zajęć oraz dostosowała pomieszczenia dydaktyczne do charakteru prowadzonych zajęć.

Reagując na uwagi Zespołu Oceniającego PKA władze Wydziału przeprowadziły remont pomieszczeń i powiększyły kubaturę pracowni malarstwa, rysunku, grafiki i rzeźby, wyposażając je także w niezbędny sprzęt, zgodnie z zaleceniami przekazanymi przez zespół już w trakcie wizytacji.

W opinii Zespołu Oceniającego PKA przeprowadzona przez jednostkę modernizacja infrastruktury dydaktycznej znacznie poprawia warunki studiowania w zakresie podstawowego kształcenia artystycznego i zapewnia uzyskanie wszystkich efektów kształcenia przyjętych dla kierunku *grafika*.

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Zespół Oceniający PKA, wziął pod uwagę przeprowadzone działania w zakresie poprawy infrastruktury dydaktycznej, docenił wysiłek i szybką reakcję na zarzuty przedstawione w Raporcie z wizytacji oraz posiadanie profesjonalnie wyposażonych pracowni grafiki cyfrowej.

W odpowiedzi na pismo Zespół Oceniający PKA postanowił uwzględnić argumentację jednostki zawartą w nadesłanej odpowiedzi i zmienił ocenę spełnienia kryterium 7 z zadowalającej na w pełni.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1.Koncepcja kształcenia

1.2.Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.3.Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Zespół oceniający PKA stwierdza, że koncepcja kształcenia na wizytowanym kierunku *Grafika* jest powiązana z Misją i Strategią Rozwoju Społecznej Akademii Nauk na lata 2017/2022 uchwaloną 20 września 2016 roku oraz ze strategią i polityką zapewnienia jakości Jednostki. Zakłada ona kształcenie potrzebnych na rynku pracy profesjonalistów, którzy będą umieli twórczo posługiwać się tradycyjnymi i nowoczesnymi środkami kreacji i przekazu artystycznego w pracach graficznych i projektowych. W efekcie kształcenia absolwenci kierunku *Grafika*, poza przedmiotową wiedzą i umiejętnościami, rozwiną także wrażliwość społeczną na problemy współczesnego świata i wartości ogólnoludzkie. Kształcenie na wizytowanym kierunku ma charakter aplikacyjny, budujący wiedzę i kompetencje w kontekście praktyki, a to przede wszystkim pozwala na kształtowanie praktycznych umiejętności odpowiadających na aktualne zapotrzebowanie krajowego i międzynarodowego rynku usług graficznych i projektowych. Studenci kierunku *Grafika* mają do wyboru dwie specjalności: Multimedia i Reklama. Realizowany praktyczny profil kształcenia daje absolwentom kierunku *Grafika* podstawy do projektowania w zakresie: reklamy, krótkich form filmowych, wideoklipów, gier komputerowych, stron internetowych, interfejsów dla użytkownika oraz projektowania informacji wizualnej. Taki profil studiów sprzyja dobremu przygotowaniu ich do pracy w: studiach projektowych, agencjach reklamowych, telewizji, filmie, studiach małych form filmowych, wideoklipów i filmów animowanych, studiach produkcji gier komputerowych, instytucjach wstawienniczych oraz przy oprawie wizualnej widowisk w galeriach sztuki, w instytucjach kulturalno-oświatowych, w firmach świadczących usługi komputerowe i internetowe.

Koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku jest skonstruowana na wzorcach i doświadczeniach innych koncepcji kształcenia realizowanych w uczelniach krajowych i zagranicznych prowadzących studia na kierunku „grafika projektowa”. Implementacja tych wzorców odbywa się głównie poprzez kadrę prowadzącą zajęcia w Jednostce, która ma duże doświadczenie dydaktyczne w tym zakresie wyniesione z innych uczelni. Istotnym na kształtowanie koncepcji i strategii kształcenia jest fakt posiadania przez kadrę dydaktyczną, uczącą na kierunku *Grafika*, doświadczenia praktycznego. Są oni aktywnymi zawodowo projektantami, a ich kompetencje są w ścisłej korelacji z prowadzonymi przez nich kursami, zwłaszcza w zakresie przedmiotów projektowych i stosowanymi w grafice narzędziami cyfrowymi.

Wśród strategicznych kierunków rozwoju Jednostka wymienia współpracę z interesariuszami, pracodawcami, środowiskami opiniotwórczymi oraz utrzymywanie i poszerzanie kontaktów z otoczeniem biznesowym i społecznym. Procedura P-02 zawarta w Księdze Jakości w

przedmiocie opracowywania koncepcji kształcenia oraz opracowywania, zatwierdzania, weryfikowania i modyfikacji programów kształcenia zakłada włączenie w proces przedstawicieli otoczenia gospodarczego zwanego interesariuszami zewnętrznymi. Punkt 1.10 procedury dotyczy włączenia w opracowanie koncepcji i programu kształcenia interesariuszy zewnętrznych (w tym i/lub absolwentów), którzy uczestniczą w spotkaniach Komisji Programowej danego kierunku. Trwająca współpraca wizytowanego kierunku kształcenia z otoczeniem społeczno-gospodarczym łączy potrzeby rynku pracy z procesem kształcenia. Dostosowanie programu i metod kształcenia szczególnie umiejętności oraz kompetencji niezbędnych na rynku pracy wpływają na wzmocnienie roli absolwentów na zmieniającym się rynku pracy. Wśród partnerów, którzy brali udział w procesie konsultacyjnym wymienia się: Animatic Studio, Renderproxy, Genevis, Instytut Wydawniczy Euro Prawo oraz Stowarzyszenie Artystyczne Front Sztuki. Efektem podjętych konsultacji, mających na celu spełnienie oczekiwań rynku pracy, są działania modyfikujące program i metody kształcenia. Ważną rolę w prowadzonej polityce jakości ma też prowadzony przez Studenckie Biuro Karier monitoring potrzeb rynku pracy, którego wyniki są brane pod uwagę przy kształtowaniu zmian koncepcji kształcenia.

Zespół Oceniający PKA stwierdza, że w wizytowanej Jednostce są prowadzone prace rozwojowe w zakresie działalności zawodowej właściwej dla profilu praktycznego kierunku *Grafika*. Są one realizowane w zakresie prowadzonych tu obu specjalności: multimedia i reklama. Mają one wpływ na treści kształcenia dotyczące m.in. współczesnych metod projektowania graficznego, grafiki wydawniczej, sztuki reklamy i multimediów. Prowadzone w Jednostce prace rozwojowe oraz pozyskiwanie informacji o krajowych i światowych osiągnięciach badawczo-rozwojowych w zakresie sztuk projektowych, formułują koncepcję kształcenia i stymulują proces wdrażania prorynkowych rozwiązań w realizacji programu, a tym samym, pozwalają skuteczniej osiągać efekty kształcenia. Prowadzone prace w obszarach działalności zawodowej, odbywają się przede wszystkim w ramach współpracy z firmami: Animatic Studio, Renderproxy, Genevis, Instytutem Wydawniczym Euro Prawo oraz Stowarzyszeniem Artystycznym Front Sztuki. Wskazując przykładowo: wprowadzanie do procesu kształcenia doświadczeń praktycznych firm Animatic Studio i Renderproxy, skutkuje wniesionymi zmianami w kształceniu. Te, funkcjonujące od ponad 20 lat na rynku pracy firmy zajmują się między innymi tworzeniem animacji 2D i 3D oraz animatorów do badań focusowych reklam, a także realizacją interaktywnych form reklamowych dla agencji kreatywnych i dużych klientów korporacyjnych w Polsce i na świecie. Nadzorują proces produkcji animacji oraz stronę kreatywną związaną z montażem, postprodukcją i animacją do reklam, teledysków i animacji. W swoim dorobku mają ponad 1000 projektów animacji i reklam, m.in. postaci do filmów i reklam dla Studia Miniatur Filmowych w Warszawie. Efektem współpracy z tymi firmami jest modyfikacja treści kształcenia w programie zajęć z liternictwa oraz typografii. Moduł „Liternictwo i typografia” prowadzony w systemie jednego semestru został wzbogacony o dodatkowe treści kształcenia, przy jednoczesnym zwiększeniu liczby godzin zajęć. W rezultacie powstały dwusemestralne cykle odrębnych modułów: „Liternictwo” i „Pracownia Typografii”. Stworzono tym samym możliwości do podniesienia jakości kształcenia z zakresu projektowania czołówek filmów animowanych, teledysków i innych efektów graficznych. Przyjęte rozwiązanie daje szansę studentom na podniesienie jakości artystycznej prac międzysemestralnych i dyplomowych oraz na podniesienie jakości

pracy zawodowej. Innym przykładem wzbogacania treści kształcenia wynikającego z podjętej współpracy z Instytutem Wydawniczym Euro Prawo jest wprowadzenie nowego komercyjnego standardu zlecenia projektu okładki i czwórki tytułowej. W ramach realizacji treści programowych modułu „Pracownia grafiki wydawniczej”, studenci – w trakcie zajęć - projektują okładkę i czwórkę tytułową w oparciu o komercyjne zlecenie wydawnicze, z którym spotkają się zapewne w swojej przyszłej pracy. Jeszcze innymi efektami współpracy zakończonymi wniesieniem nowych treści do dydaktyki było współdziałanie ze Stowarzyszeniem Artystycznym Front Sztuki. Artyści lokujący swoją aktywność w stowarzyszeniu prezentując swoje dokonania z dziedziny malarstwa, grafiki, rzeźby, sztuki projektowej i animacji wpłynęli na aktywniejsze uczestnictwo studentów kierunku grafiki w warsztatach artystycznych. Objęły one malarstwo, animację, wykorzystanie szablonu street artowego, kolarzu oraz techniki grafiki warsztatowej. Również spotkania z artystami, które zostały zakończone wspólnym plenerem malarskim wniosły do treści i procesu elementy, dzięki którym studenci mają szansę na wzbogacenie swojego warsztatu artystycznego szczególnie w zakresie umiejętności.

Dobra współpraca z profesjonalnymi firmami zewnętrznymi działającymi w obszarze grafiki projektowej, wydawniczej, sztuki reklamy i multimediiów, korelowana z działaniami projektowymi i artystycznymi prowadzonymi w ramach zajęć i studencka aktywności pozalekcyjna w ramach kół naukowych, pozwala na zdobywanie różnorodnych doświadczeń zawodowych niezbędnych w zawodzie projektanta. Uczą one praktycznego stosowania zdobytej wiedzy, podnoszą umiejętności warsztatowe grafika-projektanta i zwiększają poziom kompetencji społecznych i zawodowych absolwentów. Zespół Oceniający PKA stwierdza, że prowadzone w Jednostce prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej projektanta graficznego, do których odnoszą się efekty kształcenia, przyczyniają się do doskonalenia programu kształcenia, szczególnie w zakresie przedmiotów specjalnościowych.

Senat Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi uchwałą nr 9 z dnia 24 marca 2015 r. przyjął efekty kształcenia dla kierunku *Grafika* (studia I stopnia, stacjonarne i niestacjonarne o profilu praktycznym) prowadzonym na Wydziale Nauk Humanistycznych Filii SAN w Warszawie. Powyższą uchwałą zostało przyjętych 46 efektów kształcenia, w tym: 21 efektów w zakresie wiedzy, 19 efektów w zakresie umiejętności oraz 6 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Te same efekty kształcenia są przyjęte i realizowane zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych.

Analiza matrycy efektów kształcenia na kierunku *Grafika* wykazała, że w programie studiów najczęściej wskazywanymi efektami kształcenia są:

- W zakresie wiedzy następujące efekty: K_W01 - zna podstawowe zasady budowy obrazu w oparciu o znajomość kompozycji, perspektywy i innych środków wyrazu artystycznego (34 wskazań); K_W05 - ma wiedzę dotyczącą znaczenia podstawowych kategorii estetycznych takich jak sztuka, piękno, forma i twórczość, zna ich ewolucję na przestrzeni dziejów (22 wskazania); K_W02 - zna zagadnienia związane z psychofizjologią widzenia, łączące elementy psychologii i optyki; rozumie jej koincydencje z tworzeniem i odbieraniem komunikatów wizualnych (21 wskazań); K_W04 - wyodrębnia z zakresu historii sztuki powszechną informację dotyczącą historii grafiki, kształtowania się i ewolucji technik graficznych (21 wskazań).

- W zakresie umiejętności następujące efekty: K_U02 - potrafi planować i jest przygotowany do realizowania i prezentowania własnych przedsięwzięć artystycznych opartych na zróżnicowanych stylistycznie koncepcjach (32 wskazania); K_U08 - potrafi świadomie tworzyć dzieło plastyczne wspierając się wiedzą z zakresu kompozycji, perspektywy i teorii barwy (30 wskazań); K_U09 - posiada umiejętność notacji i analizy form obserwowanych w naturze w celu transponowania ich na obraz plastyczny (27 wskazań); K_U13 - potrafi dostosować sposoby prezentacji rzeczywistości do rodzaju komunikatu wizualnego i kategorii odbiorcy (wadliwie sformułowany efekt kształcenia, 23 wskazania).
- W zakresie kompetencji społecznych następujące efekty: K_K01 - rozumie potrzebę i zna możliwości ciągłego dokształcania się i podnoszenia kompetencji zawodowych (38 wskazań); K_K03 - posiada zdolność do wykorzystywania wyobraźni i twórczego myślenia w rozwiązywaniu problemów zarówno natury artystycznej, jak i społecznej (28 wskazań); K_K04 - zauważa i rozumie dylematy moralne związane z własną oraz cudzą pracą, postępuje zgodnie z zasadami etyki oraz zasadami ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego (27 wskazań).

Liczba przyjętych przez Jednostkę kierunkowych efektów kształcenia daje realną możliwość osiągnięcia ich przez studentów w trakcie studiów, jednak analiza przez Zespół Oceniający PKA, przyjętych efektów kształcenia wykazuje zbyt dużą ogólność sformułowanych efektów kształcenia, szczególnie w zakresie wiedzy i umiejętności. Przyjęte efekty odnoszą się do wszelakich umiejętności ogólnoplastycznych, a niewiele jest wśród nich konkretnych odniesień do praktycznej wiedzy i umiejętności projektanta graficznego. Na 21 przyjętych efektów kształcenia w zakresie wiedzy tylko 6 odnosi się do grafiki projektowej; na 19 efektów w zakresie umiejętności tylko 7 bezpośrednio odnosi się do praktycznych umiejętności projektanta.

Największe zastrzeżenia Zespół Oceniający PKA budzą efekty kształcenia przyjęte dla praktyk zawodowych, gdyż żaden z nich nie odnosi się bezpośrednio, konkretnie do praktycznych umiejętności warsztatowych i wiedzy przedmiotowej grafika projektanta, a takie efekty powinny być w trakcie praktyk przez studentów uzyskiwane. Dla praktyk zawodowych zostały przyjęte 3 efekty z zakresu wiedzy (P_W01 - zna zasady tworzenia projektów w różnych dziedzinach artystycznych; P_W02 - ma wiedzę dotyczącą ochrony prawnej prac artystycznych; P_W03 - zna zasady higieny i bezpieczeństwa pracy. Ma świadomość problemów, jakie powstają w momencie, gdy nie stosuje się do tych zasad), 4 efekty z zakresu umiejętności (P_U01 - umie realizować własne pomysły artystyczne. Potrafi je modyfikować w procesie twórczym w razie potrzeby zmian oraz potrafi prezentować własne dzieła; P_U02 - umie świadomie dostosować określony rodzaj komunikatu wizualnego do sposobu prezentacji rzeczywistości uwzględniając określoną kategorię odbiorcy; P_U03 - stosuje, podczas wykonywania realizacji zasady higieny i bezpieczeństwa pracy. Ma świadomość problemów jakie powstają w momencie, gdy nie stosuje się do tych zasad; P_U04 - umie współpracować z innymi osobami. Potrafi twórczo myśleć podczas pracy grupowej), oraz dwa efekty z zakresu kompetencji społecznych (P_K01- ma świadomość ciągłej potrzeby poszerzania swoich kompetencji, zdobywania nowej wiedzy a także rozumie jak ważne są to czynniki na polu zawodowym jak i artystycznym; P_K02 - ma świadomość ochrony prawnej prac artystycznych. Postępuje zgodnie z zasadami etyki).

Niemniej, po zapoznaniu się z przyjętymi efektami kształcenia Zespół Oceniający PKA stwierdza, że są one spójne z opisem efektów właściwym dla studiów I stopnia w obszarze sztuki Krajowych Ram Kwalifikacji. Ich zakres merytoryczny jest właściwie powiązany z obszarem wiedzy, jakim jest sztuka, z dziedziną nauki sztuki plastyczne, a w jej ramach, z dyscypliną naukową: sztuki piękne i sztuki projektowe.

Przyjęte dla wizytowanego kierunku efekty kształcenia (oraz dla modułów zajęć uwzględnionych w programie studiów) zostały sformułowane w sposób jasny i zrozumiały, co pozwala sądzić, że przy zastosowaniu narzędzi i procedur przewidzianych w ramach Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia (WSZJK), są one sprawdzalne i weryfikowalne.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Zespół Oceniający PKA stwierdza, że koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku *Grafika* jest zgodna z misją i strategią rozwoju Społecznej Akademii Nauk na lata 2017/2022 uchwaloną 20 września 2016 roku oraz ze strategią i polityką zapewnienia jakości Jednostki. Wizytowana Jednostka prawidłowo przyporządkowała kierunek *Grafika* do obszaru sztuka, dziedziny sztuki plastyczne i dyscypliny sztuki piękne oraz przyjęła, w pełni odnoszące się do nich, efekty kształcenia. Katalogi i matryce przyjętych efektów kształcenia są spójne z opisem efektów właściwym dla studiów I stopnia w obszarze sztuki Krajowych Ram Kwalifikacji. Niemniej Zespół Oceniający PKA zauważa, że przyjęte efekty kształcenia, związane z przyszłym zawodem absolwentów wizytowanego kierunku są zbyt ogólne i w stosunkowo niewielkim stopniu, jak na profil praktyczny, obejmują konkretne, praktyczne umiejętności i wiedzę grafika-projektanta. Szczególnie problem ten widoczny jest w fakcie nieprzyjęcia dla praktyk zawodowych, żadnych efektów kształcenia, odnoszących się bezpośrednio i konkretnie do praktycznych umiejętności warsztatowych oraz wiedzy przedmiotowej grafika projektanta. Koncepcja kształcenia na wizytowanym kierunku opiera się na wzorcach i doświadczeniach innych jednostek krajowych i zagranicznych prowadzących studia na kierunku „grafika projektowa”. Sprzyja temu doświadczenie kadry prowadzącej zajęcia wyniesione z pracy w innych uczelniach, a także z praktykowania zawodu projektanta.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym i kulturalnym o ugruntowanej pozycji oraz dorobku biznesowym umożliwia zdobycie przez studentów kwalifikacji pożądaných na rynku pracy. W trosce o podkreślaną w strategiach Uczelni i Wydziału otwartość na otoczenie społeczno-gospodarcze i innowacje, w procesie tworzenia koncepcji kształcenia uwzględniono opinie interesariuszy zewnętrznych. W związku z podjęciem działań dotyczących przejścia z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny na kierunku *Grafika* na Wydziale Nauk Humanistycznych w Warszawie, przedstawiciele takich interesariuszy jak: Animatic Studio, Renderproxy, Genevis, Instytut Wydawniczy Euro Prawo oraz Stowarzyszenie Artystyczne Front Sztuki uczestniczyli w opracowaniu programu kształcenia oraz efektów kształcenia na studiach I stopnia o profilu praktycznym na kierunku *Grafika* uruchomionych w roku akademickim 2015/2016. W drodze konsultacji z nimi ukształtowany został m.in. profil kwalifikacyjny absolwenta, oferta w zakresie proponowanych specjalności Multimedia i Reklama oraz dobór treści w przedmiotach specjalnościowych.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

1. Należy dopracować efekty kształcenia w kontekście przyjętego przez Jednostkę trzy lata temu profilu praktycznego. Powinny być one bardziej konkretne, a przy tym bezpośrednio odnosić się do praktycznych umiejętności i wiedzy związanych z wykonywaniem zawodu grafika projektanta w zakresie prowadzonych na kierunku specjalności: „multimedia” i „reklama”.
2. Należy włączyć do efektów kształcenia, sformułowanych dla praktyk zawodowych, efekty kształcenia bezpośrednio związane z praktycznymi umiejętnościami warsztatowymi grafika projektanta i konkretną wiedzą przedmiotową związaną z tym zawodem.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Na wizytowanym kierunku *Grafika* prowadzone są studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Studia dla obu form trwają 6 semestrów. Jednostka w ramach planu studiów podzieliła programu na pięć modułów kształcenia:

- Moduł przedmiotów ogólnouczeniowych. Są to takie przedmioty jak: BHP i ergonomia, Język obcy (do wyboru), Estetyka, Philosophy, Antropologia kultury, Psychofizjologia widzenia, Podstawy komunikacji wizualnej, Socjologia sztuki, Marketing i reklama-podstawy/Marketing and the advertisement, Podstawy zarządzania i organizacji pracy/Management and organization of work, Ochrona własności intelektualnej, Podstawy prawa, a także Wychowanie fizyczne (tylko na studiach stacjonarnych).
- Moduł przedmiotów podstawowych obejmuje 11 przedmiotów obowiązkowych o istotnym znaczeniu dla studiowanego kierunku, tj. Historię sztuki I/II, Historię grafiki, Malarstwo I/II, Rysunek i kompozycję I/II, Pracownię rysunku I/II, Pracownię malarstwa I/II, Pracownię rzeźby, Liternictwo, Pracownię typografii, Fotografię oraz Pracownię ilustracji I/II.
- Moduł przedmiotów kierunkowych obejmuje 13 przedmiotów obowiązkowych, oferowanych od I do VI semestru (m.in. Podstawy grafiki warsztatowej, Podstawy grafiki projektowej, Pracownia grafiki reklamowej I/II, Pracownia animacji I/II, Pracownia filmu).
- Moduł przedmiotów do wyboru. Od V do VI semestru, studenci wybierają spośród każdej z oferowanych 4 par przedmiotów (pracowni artystycznych i projektowych), jeden odpowiadający ich zainteresowaniom.

- Moduł przedmiotów specjalnościowych, ramach którego student, po ukończeniu IV semestru studiów, wybiera jedną z dwóch specjalności, tj. Multimedia lub Reklama. W ich ramach, na V i VI semestrze, studenci realizują trzy przedmioty (łącznie 525 godzin zajęć) ściśle związanych z problematyką właściwą dla wybranej specjalności i pogłębiających wiedzę, jak i rozwijających umiejętności z zakresu grafiki.

Z innych wymagań stawianych w programie studiów są: Seminarium dyplomowe (14 pkt ETCS), które prowadzone jest w trakcie V i VI semestru; Plener (4 pkt ETCS) odbywany w semestrze IV; Praktyka zawodowa (18 pkt ETCS)

- Program studiów stacjonarnych na kierunku *Grafika*: obejmuje ogółem 4560 godzin, którym przypisano 180 pkt ECTS w tym liczba godzin kontaktowych wynosi 2333 (co stanowi 51,2% ogółu zajęć). Zajęcia dydaktyczne wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich obejmują 91,1 punktów ECTS.
 - Moduł przedmiotów ogólnouniversyteckich obejmuje 409 godzin jest w kontakcie z nauczycielem akademickim, co stanowi 21 pkt ECT.
 - Moduł przedmiotów podstawowych obejmuje 575 godzin w kontakcie z nauczycielem akademickim, co stanowi 50 pkt ECTS;
 - Moduł przedmiotów kierunkowych obejmuje 590 godzin w kontakcie z nauczycielem akademickim, co stanowi 37 pkt ECTS.
 - Łącznie zajęcia do wyboru obejmują 1500 godzin, tj. 60 pkt ECTS (czyli 33,3% ogólnej liczby punktów ECTS), w tym: przedmioty specjalnościowe 264 godziny w kontakcie z nauczycielem akademickim, seminarium dyplomowe 141 godzin w kontakcie z nauczycielem akademickim, blok przedmiotów do wyboru 264 godzin w kontakcie z nauczycielem akademickim, Marketing i reklama - podstawy oraz Podstawy zarządzania i organizacji w ramach przedmiotów ogólnouniversyteckich 36 godzin w kontakcie z nauczycielem akademickim), języki obce 152 godziny w kontakcie z nauczycielem akademickim.
 - Zajęciom z obszaru nauk humanistycznych i społecznych przyporządkowano 6 pkt ETCS.
 - Zajęciom związanym z praktycznym przygotowaniem zawodowym (razem z praktykami) łącznie w programie studiów przypisano 134 pkt, ECTS, a więc 74,4% ogółu pkt ECTS.
- Program studiów niestacjonarnych: obejmuje ogółem 4500 godzin, którym przypisano 180 pkt ECTS w tym liczba godzin kontaktowych wynosi 1628 godz. (co stanowi 36,2% ogółu zajęć). Zajęcia dydaktyczne wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich obejmują 65,3 punktów ECTS.
 - Moduł przedmiotów ogólnouniversyteckich obejmuje 254 godzin jest w kontakcie z nauczycielem akademickim, co stanowi 21 pkt ECT.
 - Moduł przedmiotów podstawowych obejmuje 420 godzin w kontakcie z nauczycielem akademickim, co stanowi 50 pkt ECTS;
 - Moduł przedmiotów kierunkowych obejmuje 425 godzin w kontakcie z nauczycielem akademickim, co stanowi 37 pkt ECTS.
 - Łącznie zajęcia do wyboru obejmują 1500 godzin, tj. 60 pkt ECTS (czyli 33,3% ogólnej liczby punktów ECTS), w tym: przedmioty specjalnościowe 189 godziny w

kontakcie z nauczycielem akademickim, seminarium dyplomowe 61 godzin w kontakcie z nauczycielem akademickim, blok przedmiotów do wyboru 189 godzin w kontakcie z nauczycielem akademickim, Marketing i reklama - podstawy oraz Podstawy zarządzania i organizacji w ramach przedmiotów ogólnouniversyteckich 26 godzin w kontakcie z nauczycielem akademickim, języki obce 112 godziny w kontakcie z nauczycielem akademickim.

- Zajęciom z obszaru nauk humanistycznych i społecznych przyporządkowano 6 pkt ECTS.
- Zajęciom związanym z praktycznym przygotowaniem zawodowym (razem z praktykami) łącznie w programie studiów przypisano 134 pkt, ECTS, a więc 74,4% ogółu pkt ECTS.

Analiza przedstawionych przez Jednostkę wskaźników dotyczących programu studiów na ocenianym kierunku studiów, wykazała spełnienie kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. 2016 poz. 1596). Na ocenianym kierunku *Grafika*, zarówno na studiach prowadzonych w formie stacjonarnej jak i niestacjonarnej, program oraz plan studiów, a także formy i organizacja zajęć oraz czas trwania kształcenia i szacowany nakład pracy studentów, mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. W ramach planu studiów ocenianego kierunku Grafika, zarówno na studiach w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej, poprawnie zostały wyodrębniane moduły zajęć, a także ich sekwencyjność. Czas przeznaczony na godziny kontaktowe w poszczególnych przedmiotach pozwala na realizację przypisanych do nich efektów kształcenia?

Analiza treści kształcenia na poszczególnych przedmiotach pozwala stwierdzić, że uwzględniają one podstawowe zagadnienia z zakresu współczesnej wiedzy w dyscyplinach sztuki pięknej i sztuki projektowej, a ich przekazywanie jest właściwe dla specyfiki pracownianego systemu uczenia na kierunkach artystycznych i projektowych. Duży wpływ na dobór treści programowych na ocenianym kierunku mają: analiza potrzeb rynku pracy, aktualny stan wiedzy przedmiotowej, badania artystyczno-projektowe i doświadczenie praktyczne kadry dydaktycznej. Treści programowe są zgodne z zakładanymi kierunkowymi efektami kształcenia. Na rudymenarny (dla współczesnej edukacji plastycznej) charakter treści programowych wskazują ich przykłady obecne w programie przedmiotów kierunkowych: Malarstwo I/II (np. tematy: Studium martwej natury – podstawowe zasady kompozycji; Szkice malarskie z natury i z wyobraźni), Rysunek i kompozycja I/II (np. tematy: Studium martwej natury – zasady kompozycji; Szkice rysunkowe z natury i z wyobraźni.), Pracownia rzeźby (np. tematy: Studium z natury – detal anatomiczny; Kompozycja rzeźbiarska dynamiczna), Podstawy grafiki warsztatowej (np. tematy: Tworzenie matrycy w technice linorytu na znany temat; Realizacja prawidłowej odbitki graficznej w warsztacie graficznym; Tworzenie kompozycji graficznej w formie tryptyku; Wykorzystywanie fotografii i obróbki cyfrowej do pracy przy projekcie) oraz sztuki projektowej: Pracownia animacji I/II (np. Omówienie technik animacyjnych: animacja poklatkowa, animacja rysunkowa; Nauka programu do tworzenia animacji – Adobe After Effects CC), Montaż video (np. „Film sześciosekundowy” – zadanie polegające na stworzeniu dzieła (w technice film lub animacja) trwającego 6 sekund o fabule zawierającej początek, rozwinięcie oraz zakończenie; Nauka programu montażowego Adobe

Premiere Pro), Cyfrowe struktury przestrzenne II/III (Wykonanie animacji 3D w oparciu o animację materiałów i modyfikatorów; Wykonanie animacji 3D do pokazu 3D mappingu na dostarczonej makiecie przestrzennej).

Wzbogacanie treści kształcenia szczególnie związanych z umiejętnościami oraz kompetencjami odbywa się podczas realizowanych w bezpośrednim środowisku pracy praktyk zawodowych. Procedura P-11 Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia pod nazwą Realizacja Praktyk Studenckich określa cel jakim jest wykorzystanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji (w tym społecznych) zdobytych w trakcie studiów w rzeczywistych warunkach pracy zawodowej. Dotyczy również poznania przez studentów zadań, cech, form, metod i wyników pracy wybranej organizacji, a także poznanie jej środowiskowych uwarunkowań. Cele szczegółowe określa Regulamin Praktyk. Praktyki na kierunku *Grafika* są realizowane w wymiarze 450 godzin, za które student otrzymuje 18 punktów ECTS dla studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Efekty kształcenia i metody ich weryfikacji zostały określone w sylabusie dla tego modułu kształcenia. Opis przedmiotowych efektów kształcenia obejmuje wiedzę (P-W01, P-W02, P-W03), umiejętności (P-U01, P-U02, P-U03, P-U04), kompetencje społeczne (P-K01, P-K02). Zajęcia ramowe praktyk zostały odniesione do przedmiotowych efektów kształcenia. Dla wszystkich efektów kształcenia określono również kryteria oceny od niedostatecznej do bardzo dobrej. W Dzienniczku Praktyk Zawodowych opiekun praktyk z ramienia organizacji potwierdza osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W skali od 1 do 5 dokonuje również oceny pracy studenta. Dział Jakości Kształcenia opracowuje Sprawozdanie ze zrealizowanych praktyk zawodowych w roku akademickim. W roku 2016/2017 na kierunku grafika studenci realizowali praktyki w 45 instytucjach. Pięć instytucji zostało wybranych przez więcej niż jednego studenta. Hospitacją zostało objętych 23% praktyk zawodowych. W sprawozdaniu wymieniono wszystkie instytucje z zaznaczeniem tych, w których przeprowadzono hospitację. Efektem przeprowadzonych rozmów z opiekunami praktyk z ramienia organizacji oraz ze wszystkimi studentami, którzy odbyli praktyki w roku akademickim 2016/2017 jest idea realizowania obligatoryjnych konsultacji w zakresie budowania i aktualizowania portfolio.

Listą zweryfikowanych podmiotów, w których studenci mogą odbywać praktyki dysponuje Biuro Karier Studenckich. Zgodnie z opracowanym i konsultowanym z interesariuszami zewnętrznymi profilem absolwenta kierunku *Grafika*, firmy i instytucje, w których studenci kierunku *Grafika* mogą odbywać praktyki reprezentują przede wszystkim różne segmenty branży kreatywnej o zróżnicowanych profilach działalności: począwszy od agencji reklamowo-graficznych i drukarni poprzez działy marketingu i promocji, aż po sektor IT i zajmujących się przede wszystkim projektowaniem w zakresie: reklamy; krótkich form filmowych; wideoklipów; gier komputerowych; stron internetowych; interfejsów dla użytkownika czy informacji wizualnej; jak również tworzeniem, dystrybucją i sprzedażą gier komputerowych; produkcją, postprodukcją i dystrybucją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych; zarządzaniem stronami internetowymi; prowadzeniem portali internetowych, prowadzeniem agencji reklamowych, wystawiennictwem i oprawą wizualną widowisk w galeriach sztuki, w instytucjach kulturalno-oświatowych czy w firmach świadczących usługi komputerowe i internetowe.

Wykaz firm i instytucji, w których studenci kierunku *Grafika* odbyli/i mogą odbyć praktyki studenckie wraz z krótką charakterystyką profilu działalności firmy/instytucji, znajduje się w

dokumentacji, który Zespół Oceniający PKA poddał analizie w trakcie wizytacji. W roku akademickim 2016/2017 studenci odbyli praktyki między innymi w następujących jednostkach: Ars Thanea, Art. Technology, Drukarnia Sieradzki, Fundacja Kultury, Sztuki i Nauki Polskiej „ALTERNATYWY”, New Dimension of Creative, R.S. Fotografika, Salon Reklam GOODY, Quad/Graphics Europe. W znacznej części firm przeprowadzono równocześnie hospitacje pod kątem realizacji efektów kształcenia.

Zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych harmonogram zajęć dydaktycznych został przygotowany zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania. Organizacja zajęć przewiduje dla studiów stacjonarnych zajęcia od poniedziałku do piątku w godzinach 8:15 - 17:00, natomiast na studiach niestacjonarnych zajęcia odbywają się w piątki (od godz. 17:00 - 21:00), soboty (8:00 - 19:00), niedziele (8:00 - 18:00). Bloki zajęć nie przekraczają 4 godzin. Studenci pozytywnie opiniują organizację zajęć na ocenianym kierunku. Studenci aktywnie uczestniczą w kształtowaniu harmonogramu zajęć i doborze metod kształcenia - chętnie dzieląc się swoimi uwagami z prowadzącymi zajęcia i samorządem studenckim. Harmonogram zajęć jest publikowany z odpowiednim wyprzedzeniem, tj. na ok. tydzień przed rozpoczęciem semestru. W opinii studentów organizacja zajęć w ciągu dnia (liczba zajęć oraz przerwy między zajęciami) jest prawidłowa. Studenci przede wszystkim wykonują swoje zadania indywidualnie, forma prowadzenia zajęć, przede wszystkim zajęć praktycznych, skutecznie aktywizuje studentów do udziału w zajęciach. Grupy zajęciowe liczą maksymalnie 25 osób, natomiast grupy laboratoryjne, projektowe, warsztatowe maksymalnie 18 osób. Grupy seminaryjne liczą max. 10 studentów, co pozwala na efektywną pracę ze wszystkimi studentami w trakcie większości zajęć.

Jednak nie na wszystkich przedmiotach liczebność grup studentów jest dostosowana, do charakteru zajęć oraz do wielkości pomieszczenia, w którym odbywają się te zajęcia. Zespół Oceniający PKA ma poważne zastrzeżenia, co do możliwości efektywnej pracy studentów i uzyskania zakładanych efektów kształcenia w pracowniach: malarstwa, rysunku, grafiki warsztatowej oraz w pracowni rzeźby. Słuszność obaw Zespołu Oceniającego PKA potwierdza niski poziom prac etapowych powstałych w ramach zajęć w tych pracowniach. Pomieszczenia, w których odbywają się zajęcia z tych, podstawowych dla edukacji artystycznej przedmiotów, są zbyt małe, źle oświetlone (w niektórych z nich brak światła dziennego), źle wentylowane oraz źle wyposażone w podstawowe sprzęty niezbędne do pracy. Są to najgorsze warunki studiowania malarstwa, rysunku, grafiki warsztatowej i rzeźby, jakie poznali członkowie Zespołu Oceniającego PKA wizytując kierunki artystyczne na innych uczelniach. Panująca w tych pracowniach ciasnota stanowi też barierę dla możliwości studiowania tu studentów niepełnosprawnych. Mała ilość miejsca uniemożliwi pracę w tych pracowniach np. studentowi, który zmuszony jest do poruszania się na wózku inwalidzkim.

Na pozostałych zajęciach Zespół Oceniający PKA nie widzi barier uniemożliwiających studiowanie osobom niepełnosprawnym. Jednostka oferuje metody studiowania umożliwiające dostosowanie studiów do potrzeb studentów niepełnosprawnych poprzez, na przykład, przygotowanie odpowiednich materiałów dydaktycznych i pracę indywidualną. Studentowi niepełnosprawnemu Dziekan może przyznać na jego wniosek prawo do Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) – indywidualny sposób realizacji i rozliczania programu kształcenia w danym roku akademickim. W porozumieniu z prowadzącymi poszczególne przedmioty, ustalany jest sposób uczestnictwa studenta w zajęciach dydaktycznych oraz formy ich

zaliczania, oraz realizowania innych obowiązków studenckich, co pozwala na osiągnięcie efektów kształcenia określonych w programie kształcenia.

W wizytowanej Jednostce zasady oceniania efektów kształcenia są określone w Regulaminie Studiów. Obecna jest tam pełna informacja określająca prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem zadań etapowych i zakończeniem procesu kształcenia. Są tu określone ramy organizacyjne procesu weryfikacji osiągnięć studenta, możliwości odwoławcze oraz konsekwencje braku zaliczenia. Np. w sytuacji problematycznej/konfliktowej student może złożyć pisemny wniosek, „w którym student zgłasza uzasadnione zastrzeżenia, co do bezstronności, formy, trybu bądź przebiegu zaliczenia przedmiotu lub egzaminu, Dziekan zarządza egzamin komisyjny”. Na kierunku *Grafika*, zgodnie z Regulaminem Studiów, jest stosowana następująca skala ocen: bardzo dobry (5), dobry plus (4+), dobry (4), dostateczny plus (3+), dostateczny (3), niedostateczny (2). Warunkiem promocji na kolejne semestry jest osiągnięcie efektów kształcenia przypisanych dla przedmiotów na danym semestrze.

Stosowany w Uczelni system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest spójny, kompleksowy, a przy tym zróżnicowany w zależności od charakteru zajęć dydaktycznych, realizowanych treści programowych i zakładanych efektów kształcenia. Szczegółowe metody weryfikacji efektów kształcenia są opisane w sylabusach, a także przedstawiane i omówione przez nauczyciela na pierwszych zajęciach. Wśród metod weryfikacji osiągnięć studenta stosowanych w Jednostce są: egzaminy pisemne w formie testu, lub w formie opisowej (z dostępem i bez dostępu do pomocy dydaktycznych), egzaminy ustne, okresowe prace kontrolne – kolokwia ustne lub pisemne, projekty przygotowane indywidualnie lub w zespole (w tym projekt graficzny), przygotowane indywidualnie lub w grupie, prezentacje wydruków projektów graficznych, prezentacje prac posterowych, referaty, raporty, prezentacje rozwiązań zadań problemowych, *case study*, a także obserwacja aktywności i wypowiedzi na zajęciach, obserwacja i ocena realizacji etapowych zadań praktycznych, proces przygotowywania pracy dyplomowej i jej obrona oraz inne, indywidualnie dobrane przez prowadzącego zajęcia.

W obszarze przedmiotów kierunkowych najczęstszą metodą weryfikacji osiągania założonych efektów kształcenia jest, typowa dla kierunków artystycznych, forma indywidualnych korekt oraz dyskusji dydaktyków ze studentami wokół realizowanych prac etapowych. Taka forma, oparta na indywidualnych konsultacjach studenta z prowadzącym przedmiot pedagogiem, dokonywana na bieżąco w trakcie zajęć, najlepiej sprzyja pogłębianiu wiedzy przedmiotowej, umiejętności warsztatowych oraz zdobywania kompetencji społecznych niezbędnych w dalszej działalności projektowej i artystycznej. W trakcie tzw. korekt bezpośrednio w trakcie realizacji zadań, diagnozowany jest stopień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, a student na bieżąco uzyskuje informację zwrotną o stanie realizacji postawionych zadań i wsparcie ze strony prowadzącego zajęcia. Taki proces oceniania efektów kształcenia jest jawny i przejrzysty, gdyż odbywa się bezpośrednio na forum grupy zajęciowej.

Ważnym elementem systemu sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest archiwizacja prac etapowych. Wszystkie prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, wydruki etapowych projektów graficznych, postery, prezentacje i inne zadania wykonane przez studentów kierunku *Grafika* są przechowywane w teczkach przedmiotowych. Zgromadzony materiał dydaktyczny daje możliwość obserwacji postępów studenta w większym okresie czasu, czy omówienia popełnionych błędów. Teczki te wykorzystywane są w trakcie konsultacji z nauczycielem. W

trakcie wizytacji Zespół Oceniający PKA miał możliwość zaznajomienia się z teczkami archiwizującymi dokonania studentów i w jego ocenie są one solidnie prowadzone i mogą stanowić cenny materiał do analizy procesu kształcenia na kierunku i w poszczególnych pracowniach. Na podstawie danych zebranych w teczkach przedmiotów dokonywana jest analiza skuteczności osiągania efektów kształcenia. Analizuje się dobór formy prowadzenia zajęć, metod dydaktycznych i formy zaliczenia przedmiotu do zakładanych efektów kształcenia. Ponadto analizuje się opinie studentów na temat samooceny osiągania efektów kształcenia, dokonuje się weryfikacji prac etapowych i dyplomowych. W zależności od wyników tej analizy oraz analizy osiągnięć studentów z poszczególnych przedmiotów, Dział Jakości oraz Wydziałowa Komisja ds. Programowych i Jakości Kształcenia opracowuje rekomendacje, które służą doskonaleniu procesu kształcenia i uczenia się studentów.

Zgodnie z procedurą P-11 punkt 3.1 zalecane jest, aby realizacja w tym weryfikacja efektów uzyskiwanych na praktykach zawodowych odbywała się poprzez bezpośrednią codzienną obserwację dokonywaną przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji. Zalecane jest również, aby posiadał on wykształcenie wyższe oraz co najmniej 3 letnie doświadczenie zawodowe w danej jednostce, w której student odbywa praktykę. Wykonywane przez studenta precyzyjnie określone zadania podlegają ocenie zgodnie z określonymi metodami w programie praktyk oraz zgodnie z kryteriami oceny osiągniętych efektów. Następnym krokiem jest weryfikacja przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni rezultatów praktyk i ich zgodności z założonymi efektami kształcenia. Warunkiem zaliczenia praktyk jest uzyskanie założonych w programie studiów i sylabusie efektów kształcenia, udokumentowane w sposób określony w Regulaminie. Praktyki zalicza opiekun praktyk z ramienia Uczelni uwzględniając opinię opiekuna praktyk z ramienia instytucji przyjmującej studenta na praktykę.

Badanie opinii pracodawców dotyczące oceny umiejętności oraz kompetencji osiągniętych przez studentów Wydziału Nauk Humanistycznych Filii w Warszawie zostało opracowane po raz pierwszy w lipcu 2017 roku. Zostało ono potraktowane, jako pilotażowe. Badaniami objęto 10 firm współpracujących z uczelnią w celu poznania opinii pracodawców przyjmujących studentów na praktyki. W przypadku studiujących na kierunku *Grafika* o profilu ogólnoakademickim pozyskujących materiały do prac dyplomowych na praktykach fakultatywnych uzyskano zwrot wypełnionych kwestionariuszy na poziomie 60%. Reprezentowane instytucja to:

- Agencja Fotograficzno-Reklamowa aFOTO
- Agencja Reklamowa SuBKO & CO
- Copy General
- James Buttom
- Stowarzyszenie Artystyczne Front Sztuki
- Studio Fotograficzne Studio Magazyn

Otrzymane wyniki badań ujęto w tabeli oraz opisano rekomendacje. Wynika z nich, że podjęcia działań doskonalących wymaga osiąganie przez studentów efektów najniżej ocenionych. W kategorii umiejętności są to:

- potrafi twórczo współpracować w zespole – średnia ocena 3,9
- umie posługiwać się podstawowymi pojęciami i kategoriami z zakresu estetyki i historii sztuki zarówno w pracach pisemnych jak i wystąpieniach ustnych – średnia ocena 3,9

- potrafi posługiwać się oprogramowaniem graficznym służącym zarówno do realizacji grafiki 2D, 3D, jak i animacji czy sztuki multimedialnej – średnia ocena 3,8
- potrafi wykorzystać nietypowe techniki plastyczne do tworzenia wielowarstwowego utworu plastycznego – średnia ocena 3,8

Metody weryfikacji efektów kształcenia uzyskiwanych na praktykach określa Regulamin studiów i Regulamin studenckich praktyk zawodowych (zasady oraz tryb odbywania i zaliczania praktyk studenckich oraz warunki zwalniania studenta z obowiązku odbywania praktyki). Studenci mają możliwość zaliczenia praktyk na podstawie odbywanej pracy zawodowej, pod warunkiem, że forma zatrudnienia jest zbieżna z profilem kierunku studiów. Uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci uznali, że zasady odbywania praktyk i związane z nimi procedury są im znane i dostępne - zostały zamieszczone na stronie internetowej Uczelni oraz przedstawione podczas zajęć. Studenci samodzielnie wyszukują miejsca praktyk lub mogą wybrać miejsce z listy instytucji przygotowanej przez jednostkę. Uczelnia stwarza możliwość dostosowania form zajęć do potrzeb osób niepełnosprawnych, którzy na wniosek mogą realizować program studiów w trybie indywidualnego programu kształcenia, w ramach którego mogą być dostosowane formy kształcenia i terminy odbywania i zaliczania zajęć. Wybitnie uzdolnieni studenci mogą realizować studia w ramach indywidualnego programu kształcenia, co stwarza możliwość dodatkowej pracy z prowadzącymi zajęcia. Studenci kierunku *Grafika* są zorientowani na rozwijanie swoich kompetencji praktycznych, w tym umiejętności samodzielnej pracy. Studenci pozytywnie oceniają ofertę dydaktyczną w zakresie możliwości elastycznego kształtowania procesu kształcenia zgodnie z zainteresowaniami badawczymi i zawodowymi. W opinii studentów są oni oceniani obiektywnie i sprawiedliwie oraz mają możliwość bieżącej analizy stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

W opinii studentów proces przekazywania informacji zwrotnej w zakresie wyników egzaminów jest prawidłowy. Studenci stwierdzili, że są informowani z wyprzedzeniem o terminach egzaminów, w tym o terminach egzaminów poprawkowych, co umożliwia odpowiednie przygotowanie się do nich a organizacja procesu sprawdzania i oceny efektów kształcenia jest prawidłowa.

Analizując przedstawione przez Jednostkę dokumenty Zespół Oceniający PKA zauważył istotne rozbieżności pomiędzy zasadami rekrutacji prezentowanymi na internetowej stronie uczelni, a przedmiotową informacją podaną w Raporcie samooceny.

Według przedstawionego Raportu samooceny Jednostki: zasady i procedury dotyczące rekrutacji na kierunek *Grafika* zostały określone w Uchwale Senatu SAN w Łodzi Nr 1 z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2017/2018. W postępowaniu rekrutacyjnym zasadność wyboru przez kandydata kierunku studiów, sprawdzana jest w oparciu o przedstawione portfolio dotychczasowych dokonań plastycznych. Kandydat przedstawia minimum 3 prace malarskie oraz 3 prace rysunkowe, które są omawiane i oceniane przez Komisję Rekrutacyjną. Kandydaci powinni przejawiać otwartość na innowacyjność i kreatywność oraz zdolność krytycznej oceny i wykazywać wrażliwość na ekspresyjność artystyczną. Kandydaci zobowiązani są do złożenia kopii świadectwa dojrzałości oraz wszystkich wymaganych dokumentów określonych regulacjami wewnętrznymi Uczelni. Rejestracji mogą dokonać on-line lub osobiście w Biurze Rekrutacji. Decyzję w sprawie przyjęcia na studia podejmuje Komisja Rekrutacyjna, a wyniki ogłaszane są

w formie list osób przyjętych na określony kierunek i stopień studiów. Przyjęcia kandydatów na kierunek *Grafika* na I rok studiów odbywają się w ramach limitów przyjęć ustalonych przez Senat. W przedmiotowej uchwale brak jest regulacji określającej zasadę ustalania kolejności przyjętych i nieprzyjętych kandydatów. Brak też informacji jak prezentacja/ocena prac plastycznych przedstawionych Komisji Rekrutacyjnej waży na miejscu kandydata na liście rekrutacyjnej. Czy jest jakakolwiek punktacja poszczególnych składowych procesu rekrutacyjnego (świadectwa maturalnego, oceny przedstawionych prac, rozmowy kwalifikacyjnej,...)?

Mimo, że uchwała regulująca zasady rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2017/2018 mówi o prezentacji prac plastycznych przez kandydatów na kierunek *Grafika*, to na internetowej stronie Uczelni (<https://warszawa.san.edu.pl/oferta/studia-i-stopnia/grafika/o-kierunku>) w informacji dla kandydatów brak tego wymogu. Są tu tylko podane wymagane dokumenty, jakie kandydat powinien złożyć (kserokopia świadectwa dojrzałości (oryginał do wglądu), 2 zdjęcia w formacie legitymacyjnym, kserokopia dowodu osobistego, dowód wpłaty wpisowego, formularz rekrutacyjny, umowę o świadczeniu usług edukacyjnych wraz z załącznikiem), oraz informacja, że nabór prowadzony będzie od 8 maja br. do wyczerpania limitu miejsc, jednak nie dłużej niż do 30 września br. O przyjęciu na studia decyduje kolejność zgłoszeń.

Wobec powyższych braków i nieścisłości w informacji dla kandydatów na studia Zespół Oceniający PKA uważa, że proces i zasady rekrutacji nie są przejrzyste, a informacja podawana kandydatom na studia jest niespójna z uchwałą regulującą zasady rekrutacji. Niestosowanie przez Uczelnię zasady warunkowania przyjęcia na studia od poziomu przedstawionych prac plastycznych kandydatów, skutkuje często niskimi uzdolnieniami artystycznymi studentów, co przekłada się na niski poziom prac etapowych, a później także dyplomowych. Brak selekcji na poziomie rekrutacji ogranicza możliwości rozwojowe studentów (również tych uzdolnionych plastycznie) i obniżenie poziomu kształcenia.

Według Zespołu Oceniającego PKA w wizytowanej Uczelni istnieje właściwy system potwierdzania posiadanych kwalifikacji i kompetencji wnioskodawców, obejmujący procedury związane z weryfikacją i potwierdzaniem efektów uczenia się zakładanych dla ocenianego kierunku studiów, a zdobytych poza szkolnictwem wyższym. Przyjęte procedury zakładają faktyczne sprawdzenie, na ile kandydat osiągnął efekty uczenia się odpowiadające efektom kształcenia sformowanym dla poszczególnych przedmiotów. Kwestie te regulują: Uchwała Senatu z dnia 24.03.2015 r. (wdrożona z dniem 1.10.2015 r.), Regulamin potwierdzenia efektów uczenia się w SAN w Łodzi oraz funkcjonująca w ramach WSZJK procedura P-19.

Zgodnie z Regulaminem przyjętym w SAN, do potwierdzenia efektów uczenia się na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia uprawniona jest jednostka, która posiada, co najmniej pozytywną ocenę programową na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia lub w przypadku nieprzeprowadzenia na kierunku studiów oceny programowej, podstawowa jednostka organizacyjna uczelni posiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w zakresie obszaru kształcenia i dziedziny, do których przyporządkowany jest ten kierunek studiów. Zasady przenoszenia ocen z zajęć zaliczonych przez studenta SAN z siedzibą w Łodzi uzyskanych na innym kierunku studiów lub na innej Uczelni określa Uchwała Senatu nr 14 z dnia 4 października 2011r. W tych kwestiach pomocny jest, wprowadzony w Uczelni w 2005 roku System ECTS, który zapewnia porównywalność i przejrzystość

programów studiów z programami realizowanymi w innych uczelniach zarówno w kraju, jak i za granicą. Przyjęta w Uczelni przedmiotowa procedura wygląda następująco: Student składa w dziekanacie podanie skierowane do Dziekana o przepisaniu ocen z określonych przedmiotów, z których uzyskał zaliczenie. Do podania należy dołączyć kopię strony z indeksu potwierdzającą tożsamość studenta, oraz stron z wpisami zaliczeń. Ponadto informację o formie, wymiarze czasowym i zdobytych punktach ECTS. Przepisywanie ocen z przedmiotów tożsamyh lub o zbliżonych i porównywalnych treściach i efektach kształcenia oraz liczbie realizowanych godzin zajęć wymaga zatwierdzenia przez Dziekana jednostki przyjmującej. W przypadku przedmiotów o niezgodnych treściach i efektach kształcenia, niezgodności w zakresie wymiaru godzinowego oraz trybu zaliczania zajęć (egzamin lub zaliczenie) Dziekan może wystąpić z prośbą o zaopiniowane podania przez nauczyciela odpowiedzialnego za przedmiot. Student może ubiegać się o przepisanie oceny z przedmiotu już zaliczonego na innej uczelni, innym wydziale, innym kierunku i stopniu studiów, przy czym ocena z przedmiotu zaliczonego na I stopniu studiów nie może być przepisana na II stopniu. Dziekan, podejmuje decyzję dotyczącą przepisania oceny oraz dokonuje wpisu do indeksu, karty egzaminacyjnej, oraz protokołu. W sytuacjach nieprzewidzianych w niniejszej procedurze decyzje ostateczną, co do trybu i rozstrzygnięcia w sprawie podejmuje Dziekan.

Proces dyplomowania na kierunku *Grafika* regulują przepisy Regulaminu Studiów Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi oraz spójne z nimi: Zasady dyplomowania na kierunku *Grafika* Wydziału Nauk Humanistycznych w Warszawie. Zgodnie z nimi, warunkiem uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia dla studiów na kierunku *Grafika* o profilu praktycznym jest złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem, co najmniej dostatecznym. Natomiast warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest: uzyskanie zaliczeń i zdanie egzaminów ze wszystkich przedmiotów określonych w planie studiów i programie nauczania; zaliczenie praktyk; zdobycie odpowiedniej liczby punktów ECTS (180 pkt) wymaganej na studiach I stopnia; uzyskanie podpisów w karcie obiegowej studenta; otrzymanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej wystawionej przez promotora i recenzenta; spełnienie wymogów określonych w systemie antyplagiatowym; wywiązanie się ze zobowiązań wobec Uczelni udokumentowanych kartą obiegową.

Na dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów wyliczony według sumy następujących składników: 60% średniej arytmetycznej ocen z toku studiów, 10% oceny z pracy dyplomowej wystawionej przez promotora, 10 % oceny z pracy dyplomowej wystawionej przez recenzenta, 20 % oceny z egzaminu dyplomowego. Wynik wyrównuje się do pełnej oceny zgodnie z zasadą: do 3,25 – dostateczny, od 3,26 do 3,60 – dostateczny plus, od 3,61 do 4,10 – dobry, od 4,11 do 4,60 – dobry plus, od 4,61 do 5,00 – bardzo dobry. Warunkiem otrzymania na dyplomie oceny dobrej jest uzyskanie z toku studiów średniej ocen nie niższej niż 3,25.

Ważnym elementem systemu kształcenia na kierunku *Grafika* są seminaria dyplomowe trwające dwa ostatnie semestry studiów. To tu powstaje praca dyplomowa; zarówno jej część praktyczna, graficzno-projektowa, związana z wybraną przez studenta specjalnością, jak i część pisemna (teoretyczna). Studenci dokonują wyboru seminarium dyplomowego na 5 semestrze, a tym samym dokonują wyboru opiekuna, którym jest prowadzący seminarium pedagog. Takie umiejscowienie powstawania pracy dyplomowej w systemie kształcenia różni się od większości kierunków artystycznych w Polsce, gdzie seminaria dyplomowe wspomagają

studentów w napisaniu części pisemnej/teoretycznej pracy, a dyplomy artystyczno-projektowe powstają w specjalistycznych pracowniach kierunkowych.

Zespół Oceniający PKA ze zdziwieniem skonstatował: mimo, że seminarium dyplomowe prowadzi do powstania całej pracy dyplomowej w tym głównej jej części jaką jest praktyczne dzieło projektowe lub artystyczne, to w sylabusach tego przedmiotu nie ma przyporządkowanych żadnych efektów kształcenia ani żadnych treści kształcenia, które byłyby związane z przygotowaniem części praktycznej, graficzno-projektowej, pracy dyplomowej. Wszystkie efekty kształcenia i treści kształcenia przypisane do seminarium dyplomowego odnoszą się do wiedzy i umiejętności potrzebnych do napisania pracy teoretycznej. Także metody weryfikacji efektów kształcenia oraz kryteria oceny odnoszą się tylko do pisania pracy teoretycznej.

W ocenie Zespołu Oceniającego, przyjęte przez Uczelnię zasady regulujące proces dyplomowania są zgodne z obowiązującymi przepisami wynikającymi z Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i ze standardami przyjętymi w innych uczelniach prowadzących kształcenie na kierunku *Grafika*, jednak stosowana w Jednostce praktyka budzi pewne merytoryczne zastrzeżenia Zespołu Oceniającego PKA. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że w trakcie wizytacji Zespół Oceniający PKA nie był w stanie ocenić jakości dyplomów na kierunku *Grafika*, na studiach o profilu praktycznym, gdyż takie jeszcze nie powstały, ponieważ dopiero od dwóch i pół roku Jednostka prowadzi kształcenie na profilu praktycznym. Wcześniej prowadzone tu studia na kierunku *Grafika* miały profil ogólnoakademicki, a tym samym wszystkie prezentowane prace dyplomowe są zwieńczeniem studiów I stopnia o profilu akademickim. Zastrzeżenia merytoryczne Zespołu Oceniającego PKA dotyczą głównie studiów stacjonarnych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na ocenianym kierunku studiów, Jednostka spełnienie kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. 2016 poz. 1596). Zarówno na studiach prowadzonych w formie stacjonarnej jak i niestacjonarnej kierunku *Grafika* program oraz plan studiów, a także formy i organizacja zajęć oraz czas trwania kształcenia i szacowany nakład pracy studentów, mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia.

Jednak w ocenie Zespołu Oceniającego poziom prac etapowych jest niski, szczególnie powstałych na takich przedmiotach jak malarstwo, rysunek, grafika warsztatowa, rzeźba. Ten stan rzeczy niewątpliwie warunkuje nieselektywna rekrutacja, gdy tymczasem od kandydata na studia artystyczne (jakimi jest grafika) powinno być wymagane posiadanie talentu plastycznego.

Treści kształcenia na poszczególnych przedmiotach uwzględniają podstawowe zagadnienia z zakresu współczesnej wiedzy w dyscyplinie sztuki piękne, a metody ich przekazywania są właściwe dla specyfiki pracownianego systemu uczenia na kierunkach artystycznych i projektowych. Treści programowe są zgodne z zakładanymi kierunkowymi efektami kształcenia.

Studenci wyrazili w większości pozytywne opinie zarówno o programie kształcenia, jak i organizacji procesu kształcenia, studenci uznają program kształcenia za konkurencyjny w porównaniu do innych jednostek, oferujących ten kierunek studiów. Studenci mają dodatkowe możliwości realizacji zajęć praktycznych, nauki samodzielnej pracy artystycznej, np. możliwość pracy po godzinach zajęć w pracowni.

Proces i zasady rekrutacji nie są przejrzyste, a informacja podawana kandydatom na studia jest niespójna z uchwałą regulującą zasady rekrutacji. Brak jest zasad ustalania kolejności na liście zakwalifikowanych na studia. Słabą stroną systemu kształcenia jest powstawanie prac dyplomowych w oderwaniu od specjalnościowych, pracowni kierunkowych. Opiekunami prac dyplomowych nie powinny być osoby nieposiadające dorobku i praktycznego doświadczenia w specjalności graficzno-projektowej, w ramach której powstaje dyplom.

Zalecenia

1. Należy ujednolicić informację o zasadach i procesie rekrutacji na studia, tak by nie było rozbieżności w informacji o wymaganiach względem kandydatów umieszczonej na stronie Uczelni, a zasadami przyjętymi w uchwale Senatu SAN, regulującej te kwestie.
2. Konieczne jest zwiększenie liczby godzin zajęć przedmiotów podstawowych dla edukacji artystycznej (np. malarstwo, rysunek, grafika warsztatowa, rzeźba) poświęconych realizacji efektów kształcenia związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym
3. Opiekunami prac dyplomowych powinny być osoby, których kwalifikacje, praktyka zawodowa, dokonania twórcze są związane ze specjalnością graficzno-projektową, w ramach której powstaje dyplom.
4. Część projektowo-artystyczna pracy dyplomowej powinna być bezpośrednio powiązana z kształceniem w pracowniach specjalnościowych. Jej problematyka i temat powinien wyrastać z praktycznych doświadczeń i badań tam prowadzonych. Najlepiej by powstawała ona bezpośrednio pod opieką nauczycieli akademickich prowadzących te pracownie.
5. Gdyby jednak Uczelnia chciała pozostać przy dotychczasowym systemie – prowadzenia i powstawania całej pracy dyplomowej na seminariach dyplomowych – to przedmiotowi temu powinny być przyporządkowane efekty kształcenia i treści programowe związane z zawodem grafika projektanta.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Działania podejmowane w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia zostały określone postanowieniami Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia (dalej: WSZJK), którego składowymi jest ogólnouczelniany

WSZJK, wydziałowy WSZJK oraz zestaw formularzy proponowanych do wykorzystania w realizacji poszczególnych procedur systemu. W zakresie omawianego kryterium do najistotniejszych procedur należy P-02 (Tworzenie i doskonalenie programów kształcenia oraz obsada zajęć dydaktycznych) oraz P-10 (Określenie efektów kształcenia, monitorowanie i weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia). Za ich wdrożenie na poziomie ocenianego kierunku studiów *Grafika* odpowiada Komisja Programowa. Przyjęte WSZJK działania podlegają modyfikacjom służącym doskonaleniu skuteczności ich wykorzystania w procesie zapewniania jakości kształcenia (ostatnie zmiany w zakresie procedur dotyczących oceny procesu kształcenia przez praktykodawców, a także oceny opiekunów prac dyplomowych przez studentów, zostały przyjęte uchwałą Senatu Uczelni 15 września 2017 r.).

Projekt programu kształcenia jest opracowywany przez Komisję Programową. Do źródeł danych uwzględnianych w tym procesie należą: misja i strategia rozwoju uczelni oraz wydziału, Polityka Jakości uczelni, wyniki badania rynku pracy i konsultacji z pracodawcami, a także sugestie studentów zgłaszane przez Samorząd Studencki (Samorząd Studencki opiniuje ponadto wszystkie programy i plany kształcenia). W procesie projektowania programu studiów pod uwagę bierze się również dorobek naukowy kadry dydaktycznej oraz potencjał jej rozwoju, infrastrukturę Wydziału, wzorce krajowe i międzynarodowe z innych uczelni prowadzących kierunek *Grafika*, a także rozpoznawane podczas prowadzonego badania rynku pracy zainteresowanie potencjalnych kandydatów. Zgodnie z regulującymi pracę systemu procedurami w projektowanie zmian programu kształcenia włączani są interesariusze wewnętrzni, w tym studenci, poprzez udział w spotkaniach Komisji Programowej, Rady Wydziału oraz Senatu Uczelni, a także zgłaszanie swoich propozycji w skierowanym do nich badaniu ankietowym. Nauczyciele akademicki na bieżąco mogą zgłaszać do Dziekana Wydziału oraz Dyrektora Instytutu propozycje zmian służących doskonaleniu kształcenia na kierunku *Grafika*. Ich udział w opracowaniu projektu modyfikacji programu studiów jest ponadto zapewniony przez uczestnictwo w pracach gremiów odpowiedzialnych za jakość kształcenia oraz zmiany w programach kształcenia. W projektowaniu efektów kształcenia uwzględniane są również wyniki konsultacji z pracodawcami zrzeszonymi we współpracującej z Wydziałem Radzie Biznesu, a także wnioski gromadzone podczas wymiany poglądów z opiekunami praktyk reprezentującymi instytucje przyjmujące studentów. Biuro Karier prowadzi dodatkowo własną analizę rynku pracy uwzględniającą prezentowane na portalach internetowych oraz w prasie oferty pracy.

Działania w zakresie monitorowania procesu kształcenia prowadzone są dzięki współpracy Działu Jakości Kształcenia z Komisją Programową oraz dziekanem Wydziału, a zakres wykorzystywanych w monitorowaniu programu kształcenia źródeł danych zapewnia udział w nim zarówno interesariuszy wewnętrznych (nauczyciele akademicki, studenci) jak i zewnętrznych (pracodawcy, absolwenci kierunku). Procedury WSZJK zakładają bieżącą ocenę efektywności nabywania przez studentów wiedzy i umiejętności, dokonywaną na podstawie obserwacji pracy studenta w trakcie realizacji przedmiotu (przygotowywane szkice, ryciny, projekty), przeglądu opracowywanych przez nauczycieli akademickich raportów weryfikacji efektów kształcenia (tzw. WEK), wyników hospitacji zajęć, a także opinii pracodawców i absolwentów ocenianego kierunku. Dobrą praktyką jest uwzględnianie w doborze treści programowych wyników analizy potrzeb rynku pracy. Przedstawiciele jednostek z otoczenia

gospodarczego oceniają określone w sylabusach efekty kształcenia. Dotyczy to szczególnie takich efektów jak umiejętności oraz kompetencje społeczne. Sposób weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia przypisanych pracy dyplomowej i egzaminowi dyplomowemu określają zasady dyplomowania. Corocznie kontroli poddawana jest również jakość prac dyplomowych (wśród zaleceń z ostatniej z nich znalazła się poprawa staranności przygotowania recenzji prac dyplomowych). Struktura ocen z sesji egzaminacyjnej podlega opracowaniu i analizie w ramach przygotowywanych przez Dział Jakości Kształcenia raportów. W ramach monitorowania wyników sesji egzaminacyjnych identyfikowane są przedmioty, w których studenci uzyskują najniższe oceny (ostatnia analiza wykazała, że należą do nich: Historia sztuki I/II, Psychofizjologia widzenia, Pracownia grafiki wydawniczej I, Pracownia grafiki wydawniczej II/III, Podstawy prawa), co pozwala na podejmowanie działań naprawczych prowadzących do zwiększenia wymiaru godzinowego zajęć lub wprowadzenia dodatkowych zajęć wspomagających nabywanie wiedzy z trudnego dla studentów materiału dydaktycznego. Pozyskiwanie danych w tym zakresie wspomagają wyniki prowadzonego wśród studentów badania ankietowego umożliwiającego gromadzenie opinii studentów odnośnie do zajęć prowadzonych na kierunku i wywiązywania się z obowiązków dydaktycznych nauczycieli akademickich. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż dotychczas jedyną możliwością zapoznania się studentów z wynikami badania ankietowego była rozmowa studenta z pracownikami Działu Jakości Kształcenia. Istotnym w tym względzie byłoby natomiast podanie do publicznej wiadomości choćby skróconego opracowania wyników ankiet z uwzględnieniem planowanych działań naprawczych bądź przyczyn uniemożliwiających ich uwzględnienie. Świadomość studentów w zakresie ich wpływu na sposób realizacji procesu kształcenia może być czynnikiem motywującym do większego zaangażowania w doskonalenie procesu kształcenia. Funkcjonujący na ocenianym kierunku studiów system zakłada okresowy (coroczny) przegląd programu kształcenia pod kątem jego zgodności z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, a także w zakresie np. możliwości osiągnięcia efektów kształcenia, poprawności sekwencji realizacji przedmiotów, prawidłowości punktacji ECTS, doboru form prowadzenia zajęć oraz stosowanych metod dydaktycznych, a także wdrożenia zmian proponowanych przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Komisja Programowa, dokonując przeglądu i oceny programu studiów, uwzględnia rekomendacje z arkuszy WEK, opinie kadry dyskutowane na posiedzeniach Katedr, wyniki sesji egzaminacyjnych, wyniki procesu dyplomowania (w tym opinie i recenzje opiekunów i recenzentów prac dyplomowych), opinie studentów wyrażone między innymi w badaniach ankietowych, opinie pracodawców, oraz opinie absolwentów. Na podstawie wyników monitorowania oraz przeglądu programu kształcenia formułowane są wnioski w zakresie: zgodności realizowanych treści z przyjętą koncepcją kształcenia, innowacyjności oferty kształcenia oraz luk kompetencyjnych pomiędzy umiejętnościami studentów, a wymaganiami zgłaszanymi przez pracodawców. Coroczny przegląd obejmuje również weryfikację poprawności opracowania sylabusów z uwzględnieniem oceny treści kształcenia każdego modułu (w tym ich aktualności i spójności z efektami kształcenia), zalecanej literatury, sposobów weryfikacji efektów przedmiotowych, oraz przewidywanej liczby godzin pracy własnej studenta. Formułowane przez Komisję Programową zalecenia dotyczące zmian w sylabusach są opracowywane w postaci raportu oraz przekazywane do realizacji Kierownikom Katedr i koordynatorom przedmiotów. Na ich podstawie w roku akademickim 2016/2017 został wprowadzony nowy wzór sylabusów,

ułatwiający weryfikację spójności przedmiotowych i kierunkowych efektów kształcenia. Ponadto Komisja Programowa uznała, iż uszczegółowienia wymaga praca własna studenta, wobec czego za konieczne uznano wprowadzenie do sylabusu informacji o zadaniach, które student powinien wykonać w jej ramach. Prowadzony cyklicznie przegląd warunków realizacji procesu kształcenia obejmuje również dokonywaną co dwa lata ocenę wykorzystywanej infrastruktury dydaktycznej. Należy jednak stwierdzić, iż wskazane przez Zespół Oceniający PKA niedostatki dotyczące liczby pracowni artystycznych, ich powierzchni oraz wyposażenia (szczegóły zawiera opis kryterium 7 niniejszego raportu) świadczą o nieskuteczności diagnozowania przez system uchybień w tym zakresie.

Wyniki monitorowania, okresowego przeglądu programu kształcenia, oceny osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia, a także zewnętrznych ocen jakości kształcenia dokonywanych przez Polską Komisję Akredytacyjną są wykorzystywane jako podstawa doskonalenia programu kształcenia (modyfikacjom podlegał również sam system zarządzania jakością kształcenia, a jego najnowsza wersja, wzbogacona o narzędzie badania jakości pracy opiekunów prac dyplomowych, obowiązuje od początku bieżącego roku akademickiego). Każdorazowo, po wizytacji PKA, Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia przedstawia sprawozdanie oraz wnioski z przeprowadzonej oceny programowej.

W pracach Wydziałowej Komisji ds. Programowych i Jakości Kształcenia uczestniczą przedstawiciele studentów oraz pracodawców, co jest istotne w kontekście przeprofilowania kształcenia na kierunku *Grafika* z profilu ogólnoakademickiego na praktyczny. Protokół z posiedzenia komisji z dnia 10 lipca 2017 roku obejmuje wnioski dotyczące analizy podsumowania ocen weryfikacji efektów kształcenia po pełnym cyklu kształcenia rozpoczętym w roku akademickim 2014/2015 roku. Została ona przeprowadzona na podstawie: przeglądu sylabusów, prac etapowych, sprawozdań nauczycieli akademickich odnoszących się do stopnia osiągania efektów kształcenia na poszczególnych przedmiotach, rozmów z kadrą i studentami. Ocenie poddano: dostosowanie sposobów weryfikacji do określonych celów kształcenia na poziomie przedmiotów, spójność przedmiotowych efektów kształcenia z efektami kierunkowymi, stopień trudności wymagań stawianych studentom, kryteria weryfikacji i oceny efektów, zgodność zakresu wymagań z treściami kształcenia ujętymi w sylabusach, zasady zaliczania zajęć. Szczególnej uwadze poddano weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w zakresie umiejętności w tym umiejętności osiąganych na zajęciach związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym. W toku dyskusji ustalono, że konieczne będą zmiany związane z potrzebą zwiększenia czasu poświęconego na realizację konkretnych efektów lub zagadnień tematycznych kształcenia związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym a także bardziej precyzyjne określenie zasad wystawiania ocen z przedmiotów, w których zdecydowanie dominują oceny bardzo dobre.

W doskonaleniu programu kształcenia uwzględnia się ocenę osiągania przez studentów efektów kształcenia, która jest wspomagana przez procedurę P-10 (Określenie efektów kształcenia, monitorowanie i weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia). Potwierdzeniem efektywności wykorzystania sugestii nauczycieli akademickich było wprowadzenie, a następnie aktualizacja, uwzględniająca zastosowanie nowych technologii i sprzętu, treści realizowanych w ramach przedmiotów Pracownia animacji I/II, Cyfrowe struktury przestrzenne I, Interaktywne struktury przestrzenne I, Montaż Video (m.in. zakupiono najnowsze wersje oprogramowania: Adobe Premier Prp CC 2017, Adobe After Effects CC

2017, Adobe Bridge CC 2017, Autodesk 3d Max Design 2017). Współczesne metody grafiki projektowej, sztuki reklamy i multimediiów wprowadzono również w zakresie realizacji przedmiotów: Warsztat 3D I/II oraz Pracownia grafiki projektowej I/II. Należy przy tym podkreślić, iż celem uzupełnienia wykorzystywanej na kierunku *Grafika* infrastruktury dydaktycznej, prowadzone przez studentów prace realizowane są w ramach współpracy z firmami: Animatic Studio, Renderproxy, Genevis, Instytut Wydawniczy Euro Prawo, Stowarzyszenia Artystycznego Front Sztuki (tworzenie animacji 2D i 3D oraz animatów do badań focusowych reklam i interaktywnych form reklamowych). W wyniku wspólnie wypracowanego przez studentów i nauczycieli akademickich stanowiska do programu studiów włączono zajęcia z przedmiotu Malarstwo i rysunek w przestrzeni społecznej I/II, którego treści dotyczą funkcjonowania sztuki w przestrzeni miejskiej (np. praca z szablonem – inspiracje street artowe, projekt muralu). W procesie doskonalenia programu kształcenia wykorzystuje się również gromadzone przy pomocy badania ankietowego opinie studentów. Przeprowadzona przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia analiza wyników badania ankietowego wykazała potrzebę modernizacji (we współpracy ze studentami) kwestionariusza ankiety oraz weryfikację zadawanych w niej pytań. Ponadto wnioski studentów posłużyły wzbogaceniu oferty szkoleń i warsztatów organizowanych przez Biuro Karier (np. „ABC sztuki prezentacji”). Co więcej, uwzględniając zgłaszane przez studentów postulaty zdecydowano o rezygnacji z przedmiotu Technologie informacyjne, przy czym przeznaczone na niego godziny wykorzystano na potrzeby realizacji technologii zaawansowanych. Skuteczność działań doskonalących podejmowanych na podstawie opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego potwierdza również wzbogacenie treści kształcenia przedmiotu „Pracowania grafiki wydawniczej I” o nowe komercyjne standardy zlecenia projektu okładki oraz czołówki tytułowej (efekt współpracy nauczycieli akademickich z Instytutem Wydawniczym Euro Prawo). Ponadto po konsultacjach z interesariuszami zewnętrznymi wprowadzono korektę treści zajęć z zakresu liternictwa i typografii, dzieląc przedmioty metodyczne na dwa odrębne oraz zwiększając liczbę godzin przeznaczonych na te przedmioty (wprowadzono cykl dwusemestralny oraz dwa przedmioty: „Liternictwo” i „Pracownia typografii”, co pozwala na osiąganie przez studentów umiejętności z zakresu projektowania np. czołówek do filmów animowanych, teledysków itp.). Pod uwagę brane są również wyniki badania losów zawodowych absolwentów, które omawiane są na spotkaniach Komisji Programowej oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, a sformułowane na ich podstawie rekomendacje służą zmianom w programie kształcenia np. wzmocnienie kompetencji studentów w zakresie pracy zespołowej oraz wprowadzenie dodatkowych zajęć w języku obcym (od roku akademickiego 2017/2018 wprowadzono przedmiot Philosophy oraz rozszerzono ofertę zajęć do wyboru w zakresie przedmiotów ogólnouczelnianych: Marketing and the advertisement, Management and organization of work).

Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA, studenci potwierdzili, że ich przedstawiciele w samorządzie studenckim uczestniczą w procesie tworzenia i weryfikacji kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia poprzez udział w pracach zespołów odpowiedzialnych za zapewnienie jakości kształcenia, przede wszystkim w Komisji Programowej. Modyfikacje programu kształcenia są zatwierdzane przez Radę Wydziału, opiniowane uprzednio przez samorząd studencki. Studenci oraz absolwenci biorą udział w badaniach ankietowych, w ramach których dokonują samooceny osiągniętych przez siebie efektów kształcenia. Raporty z

działań jednostek odpowiedzialnych za jakość kształcenia na wydziale są publikowane na stronie internetowej jednostki. Na Wydziale dokonuje się również niesformalizowanych działań współpracy z interesariuszami wewnętrznymi – przede wszystkim są to spotkania z opiekunami roku, podczas których zainteresowani studenci mogą wypowiedzieć się w sprawie programu studiów oraz w sprawach związanych z tokiem studiów. Wnioski z tych spotkań analizują Władze Wydziału. Studenci mają możliwość oceny stosowanych zasad oceniania poprzez udział w ankietach przeprowadzanych na wydziale.

Informacje dotyczące procesu kształcenia realizowanego na ocenianym kierunku studiów udostępniane są dla różnych grup interesariuszy na stronie internetowej Uczelni, Wydziału oraz tablicach i w gablotach ulokowanych w siedzibie Uczelni. Ponadto szczegółowe informacje dotyczące treści zajęć dydaktycznych udzielane są przez prowadzących je nauczycieli akademickich. Dzięki programowi Wirtualny Dziekanat studenci mają dostęp do uzyskiwanych ocen oraz aktualizacji danych zamieszczanych w systemie przez pracowników Dziekanatu. Na stronie internetowej publikowane są ponadto ogłoszenia dotyczące organizowanych przez Uczelnię wydarzeń, warsztatów czy szkoleń (te informacje są także przesyłane na adres mailowy studenta lub na adres maila grupowego danego roku lub grupy). Władze Wydziału we współpracy z pracownikami administracyjnymi i technicznymi dokonują aktualizacji treści zamieszczanych na ogólnodostępnych platformach informacyjnych oraz portalach społecznościowych (strona www, Facebook, afisze). Pod uwagę brane są wówczas potrzeby odbiorców poszczególnych informacji, w tym kandydatów na studia, studentów, nauczycieli akademickich oraz partnerów współpracujących z Wydziałem przy organizacji przedsięwzięć kulturalnych i naukowych. Dokonana przez Zespół Oceniający PKA analiza aktualności, kompleksowości oraz zrozumiałości informacji o programie kształcenia i realizacji procesu kształcenia potwierdziła skuteczność działań podejmowanych w ramach WSZJK na rzecz publicznego dostępu do informacji. Poprawy w tym względzie wymaga jednak wspomniana już konieczność udostępniania dla studentów wyników realizowanych z ich udziałem badań ankietowych.

Studenci systematycznie (co 2 lata) dokonują oceny dostępności informacji na temat jakości kształcenia poprzez badanie ankietowe (Procedura P-07 - ocena dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb kształcenia, jakości obsługi administracyjnej i organizacji procesu kształcenia oraz systemu wsparcia dla studentów). Oceniają stopień zadowolenia z dostępności informacji związanych z tokiem studiów (plan zajęć, godzin konsultacji, terminy sesji, informacje o odwołanych zajęciach), a także użyteczność strony internetowej Uczelni. Działania systemu w tym zakresie potwierdziły przedstawione do wglądu Zespołu Oceniającego opracowania przygotowane przez Dział Jakości Kształcenia (w tym np. kompleksowo opracowane raporty ewaluacyjne oceny pracowników administracji i organizacji procesu kształcenia). Na wniosek studentów na stronie internetowej Działu Jakości Kształcenia zamieszczone są także odpowiedzi na najczęściej zadawane przez nich pytania. Oceny publicznego dostępu do informacji dokonują także potencjalni kandydaci na studia, których opinie w tym względzie są gromadzone podczas spotkań uczniów szkół średnich z pracownikami Działu Promocji Uczelni (dostępność informacji dotyczących oferty kształcenia, zasad rekrutacji, systemu wsparcia studentów). Ponadto planowane jest badanie, w którym ocena dostępu do informacji o procesie kształcenia na uczelni byłaby dokonywana przez

pracodawców. Uczelnia zamierza poszerzyć zakres informacji adresowany do interesariuszy zewnętrznych poprzez prezentację uzyskiwanych przez studentów efektów kształcenia, osiągnięcia studentów, a także możliwe obszary współpracy.

Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci potwierdzili że, mają dostęp do aktualnych informacji związanych z organizacją i procedurami toku studiów, informacji o programach kształcenia oraz zakładanych efektach kształcenia. Uczelnia prowadzi badanie losów zawodowych absolwentów, do 5 lat od zakończenia studiów, w ramach którego absolwenci oceniają umiejętności praktyczne i kompetencje miękkie, zdobyte podczas studiów. Dane te są analizowane przez Dział Jakości Kształcenia. Informacje i aktualności publikowane są na stronie internetowej Wydziału, zdaniem studentów są one przejrzyste i zrozumiałe. Jednostka prowadzi ocenę dostępu do informacji publicznej przez studentów. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA dostęp do informacji publicznych jest adekwatny do ich potrzeb.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Nauk Humanistycznych Filii SAN w Warszawie prowadzący oceniany kierunek studiów *Grafika* określił, wdrożył i realizuje systemowe działania służące projektowaniu i zatwierdzaniu programów kształcenia. W ramach przyjętych procedur prowadzi systematyczne monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia z uwzględnieniem uwag zgłaszanych przez poszczególnych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych kierunku. Działania systemu posłużyły wdrożeniu wyżej wymienionych projakościowych zmian, których treści i sposób realizacji wyposażają studentów w niezbędne i atrakcyjne na rynku pracy umiejętności. Ponadto należy wskazać, iż o skuteczności podejmowanych działań w zakresie zapewniania jakości kształcenia świadczy realizowanie przez Uczelnię projektu NCBiR „Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju”, którego celem jest m.in. podniesienie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa, poprawa dostępności międzynarodowych programów kształcenia, a także wsparcie zmian organizacyjnych i podniesienie kompetencji kadr w systemie szkolnictwa wyższego. Do mocnych stron systemu zapewniania jakości kształcenia należy, co potwierdziły przeprowadzone w toku wizytacji spotkania, dbałość Władz Wydziału o budowanie więzi ze studentami pozwalającej na zachowanie bieżącej wymiany informacji, intensywne działania służące przygotowaniu ich do wejścia na rynek pracy, a także zastosowanie różnorodnych, autorskich rozwiązań w zakresie wykorzystywanych narzędzi WSZJK (np. arkusze weryfikacji efektów kształcenia „WEK”, badanie jakości pracy opiekunów prac dyplomowych, badanie wiedzy studentów na temat efektów kształcenia i ich realizacji dla kierunku *Grafika*). Słabością ocenianego systemu zapewnienia jakości kształcenia okazała się nieskuteczność działań w zakresie diagnozowania braków wykorzystywanej w procesie kształcenia infrastruktury dydaktycznej, a także nieliczne uchybienia w zakresie publicznego dostępu do informacji. Przede wszystkim jednak za mocną stroną wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia należy uznać stworzenie formalnych i nieformalnych narzędzi do badania jakości kształcenia.

Zespół Oceniający PKA stwierdził, że studenci uczestniczą w projektowaniu i zmianach programu kształcenia przez swoich przedstawicieli, wypełniają ankiety w systemie „Wirtualna uczelnia” co umożliwia im wgląd do ocen z egzaminów (przed wypełnieniem ankiet student nie ma takiej możliwości). Zespół Oceniający PKA zauważa, że uzależnienie wglądu do ocen z egzaminów od wypełnienia ankiet nt. procesu dydaktycznego może wpłynąć na obiektywność wyników prowadzonej ankietyzacji.

Zalecenia

1. Podanie do publicznej wiadomości wyników procesu ankietyzacji studentów oraz analizy wniosków wynikających z prowadzonego badania ankietowego.
2. Podjęcie działań na rzecz poprawy skuteczności systemu w zakresie diagnozowania uchybień dotyczących wykorzystywanej w procesie kształcenia infrastruktury dydaktycznej.
3. Zaleca się wyeliminowanie uzależnienia wglądu przez studenta do ocen z egzaminu od wcześniejszego wypełnienia przez niego ankiet oceny procesu dydaktycznego.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kierunek *Grafika* został przypisany do obszaru sztuki, dziedzina sztuk plastycznych i dyscypliny: sztuki projektowe oraz sztuki piękne.

W roku akademickim 2017/2018 zajęcia na kierunku *Grafika* na poziomie studiów I stopnia o profilu praktycznym prowadzi 26 osób, w tym: 5 samodzielnych nauczycieli akademickich, 8 doktorów, 13 magistrów. Struktura kwalifikacji kadry wskazuje na jej kompleksowość i różnorodność, gdyż zgodnie ze specyfiką profilu praktycznego, obejmuje zarówno dorobek artystyczny, jak i zawodowy. Wśród kadry prowadzącej zajęcia są przedstawiciele dyscyplin artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia tj. sztuki projektowe i sztuki piękne. Kadra dydaktyczna prowadzi działalność artystyczną, a jej dorobek jest różnorodny i obejmuje: projektowanie i multimedia, animacje 2D i 3D, grafikę projektową i reklamową, film, fotografię, rysunek, malarstwo oraz rzeźbę. Dorobek ten jest prezentowany na wystawach i konkursach artystycznych. Wśród osób prowadzących zajęcia są również osoby posiadające, zgodnie z potrzebami dydaktycznymi kierunku, dorobek naukowy w takich dyscyplinach jak historia sztuki i filozofia. Różnorodność i kompleksowość dorobku kadry jest wzbogacona doświadczeniem zawodowym zdobytym poza Uczelnią, bowiem wśród kadry prowadzącej zajęcia są czynni zawodowo twórcy, działający w swoich specjalnościach na rynku pracy. Ich doświadczenie i kwalifikacje służą w szczególności zdobywaniu przez studentów umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym i kompetencji społecznych.

Kompleksowość kwalifikacji kadry dopełniają osoby posiadające doświadczenie zawodowe, jak i dorobek naukowy z zakresu zarządzania oraz prawa, co odpowiada potrzebom realizacji efektów w zakresie przedsiębiorczości. Wśród osób prowadzących zajęcia, w tym tworzących minimum kadrowe kierunku *Grafika* są uznani w kraju i zagranicą artyści. Część kadry przynależy do stowarzyszeń i organizacji zawodowych – np. National Geographic Society, Związku Polskich Artystów Plastyków, Bundesverband Künstlerinnen und Künstler Związku Artystów Ukrainy, Stowarzyszenia Artystycznego Front Sztuki, Stowarzyszenia Historyków Sztuki – Oddział Warszawski, Stowarzyszenia „Kampania Artystyczna”, Stowarzyszenia Alumni (USA), Polskiego Towarzystwa Logiki i Filozofii Nauki.

W świetle przeprowadzonej analizy dorobku kadry Zespół Oceniający PKA stwierdził, że liczba, struktura kwalifikacji artystycznych, naukowych i zawodowych nauczycieli akademickich oraz ich kompetencje dydaktyczne pozwalają na realizację wszystkich efektów kształcenia założonych dla kierunku *Grafika* na poziomie studiów I stopnia w zakresie wiedzy, umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym oraz kompetencji społecznych.

Kompetencje dydaktyczne kadry prowadzącej zajęcia, wyrażają się m.in. w stosowaniu zróżnicowanych metod dydaktycznych, zorientowanych na zaangażowanie studentów w procesie uczenia się, wykorzystaniu innowacyjnych metod kształcenia oraz nowych technologii. Hospitacja zajęć przeprowadzona w trakcie wizytacji potwierdziła dobre przygotowanie pedagogów do zajęć.

Raport oceny formalnej dokonanej przez MNiSW dnia 30 sierpnia 2017 roku, dotyczący kierunku *Grafika* realizowanego w roku 2016/2017 na poziomie studiów I stopnia o profilu ogólnoakademickim i wymienia 6 nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego (3 dr hab. i 3 dr). W przedstawionym raporcie Samooceny jednostka zaproponowała do minimum kadrowego kierunku *Grafika*, realizowanego na poziomie studiów I stopnia o profilu praktycznym 14 nauczycieli akademickich (3 profesorów, 2 dr hab., 3 dr, 6 magistrów). Natomiast informacje zawarte w systemie POL-on (dostęp dnia 27 lutego 2018 roku) wskazują 13 nauczycieli akademickich zgłoszonych dla minimum kadrowego (1 profesora, 3 dr hab., 3 dr, 6 magistrów). Zespół Oceniający PKA uznał, że dane dotyczące roku akademickiego 2017/2018 zamieszczone w systemie POL-on są zgodne z tymi zadeklarowanymi przez Jednostkę podczas wizytacji.

W związku z powyższym Zespół Oceniający PKA, biorąc pod uwagę: dorobek artystyczny i naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią oraz obciążenie dydaktyczne, do minimum kadrowego kierunku *Grafika* prowadzonego na poziomie studiów I stopnia o profilu praktycznym zaliczył 13 osób, czyli wszystkie osoby wskazane przez Uczelnię w systemie POL-on. Nauczyciele akademicy zaliczeni do minimum kadrowego mają kwalifikacje i dorobek artystyczny w obszarze sztuki, w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinach: sztuki projektowe oraz sztuki piękne lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku. Na podstawie analizy obciążeń dydaktycznych stwierdzono, że samodzielni nauczyciele akademicy prowadzą minimum po 30 godzin, a doktorzy minimum po 60 godzin zajęć.

Zespół Oceniający PKA uznał, że wszyscy nauczyciele akademicy zaliczeni do minimum kadrowego spełniają warunek zawarty w § 10 oraz 11 ust. 1 p. 2) *Rozporządzenia Ministra*

Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2016 r., Poz. 1596). Zatem warunek minimum kadrowego dla kierunku *Grafika* prowadzonego na poziomie studiów I stopnia o profilu praktycznym jest spełniony.

Na wizytowanym kierunku na studiach I stopnia studiuje 248 studentów. Proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego na kierunku *Grafika* do liczby studentów studiów I stopnia wynosi 1:19. Dane te potwierdzają, że oceniany kierunek spełnia warunek związany z proporcją liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów określony w § 14 pkt.3 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 26.09.2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1596).

Zespół Oceniający PKA analizował prawidłowość obsady zajęć dydaktycznych i uznał, że dorobek naukowy/artystyczny, jak i zawodowy oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich oraz innych osób, prowadzących zajęcia ze studentami w ramach poszczególnych modułów zajęć są zgodne z efektami kształcenia oraz treściami tych modułów, a także dyscyplinami naukowymi/artystycznymi, z którymi są powiązane. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym prowadzone są przez osoby, które posiadają odpowiednie doświadczenie zawodowe (na ogół w agencjach reklamowych i wystawienniczych, samozatrudnieniu, galeriach sztuki, instytucjach kultury oraz wydawnictwach, biurach projektowych i innych podmiotach realizujących zlecenia na prace graficzne) związane z umiejętnościami opisanymi w kierunkowych i przedmiotowych efektach kształcenia. Zespół Oceniający PKA w trakcie hospitacji zapoznał się z poziomem i merytoryczną jakością zajęć prowadzonych na kierunku *Grafika* i uznał, że nauczyciele byli przygotowani do swoich zajęć, lecz w niektórych pracowniach warunki lokalowe nie sprzyjały procesowi kształcenia i osiągnięciu zakładanych dla kierunku efektów kształcenia (malarstwo, rysunek, grafika warsztatowa, rzeźba).

Prace dyplomowe powstałe na studiach stacjonarnych I stopnia o profilu ogólnoakademickim, były realizowane pod opieką nauczyciela, który jest z wykształcenia oraz z aktywności twórczej artystą malarzem. Nie jest on grafikiem projektowym i nie ma dokonań w tym obszarze sztuki, a tym samym nie powinien pełnić funkcji promotora pracy dyplomowej z zakresu grafiki projektowej. Niestety w obecnym roku akademickim, kiedy powstające dyplomy będą już zwieńczeniem studiów o profilu praktycznym, nadal osoba ta (nieposiadająca praktycznych kompetencji projektanta graficznego) prowadzi seminarium dyplomowe, w ramach którego powstają prace dyplomowe. Kompetencje pozostałych nauczycieli akademickich prowadzących seminaria dyplomowe i będących promotorami prac dyplomowych nie budzą zastrzeżeń Zespołu Oceniającego PKA, gdyż są to graficy mający dorobek naukowy i artystyczny w obszarze wiedzy odpowiadający obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku, w zakresie dyscypliny sztuki piękne lub sztuki projektowe oraz duże doświadczenie artystyczne i projektowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla wizytowanego kierunku.

Zespół Oceniający PKA zwraca uwagę, iż seminarium dyplomowe powinni prowadzić wyłącznie nauczyciele akademicy z dorobkiem artystycznym, naukowym i zawodowym w

zakresie grafiki. Należy zatem dokonać zmiany w obsadzie seminarium dyplomowego, gdyż prowadzi je osoba posiadająca dorobek wyłącznie w zakresie malarstwa.

Procedura P-02 pod nazwą Tworzenie i Doskonalenie Programów Kształcenia oraz Obsada Zajęć Dydaktycznych w punkcie nr 5.3 określa jakie kryteria decydują podczas powoływania nauczyciela na stanowisko prowadzącego zajęcia. Są to: wykształcenie kierunkowe/obszarowe, dorobek naukowy i badawczy, osiągnięcia praktyczne/doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Z uwagi na profil praktyczny warunkiem koniecznym podczas obsady zajęć jest zgodność doświadczenia zawodowego nauczyciela akademickiego zdobytego poza uczelnią, z zakresem prowadzonych zajęć oraz praktycznymi umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia.

Polityka kadrowa SAN na kierunku *Grafika* prowadzona jest zgodnie z przyjętymi przez Uczelnię zasadami ujętymi w Procedurze P-04 - *Rozwój naukowy pracowników akademickich, udział w szkoleniach wewnętrznych oraz dokumentacja dotycząca rozwoju naukowego*. Wszyscy nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie pracy. Obejmuje ona 4 ostatnie lata i jako ocena okresowa jest dokonywana na podstawie następujących ocen cząstkowych: oceny dorobku artystycznego/naukowego i dydaktycznego oraz zaangażowania w sprawy organizacyjne uczelni, oceny doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią, wyników hospitacji oraz wyników oceny dokonywanej przez studentów.

Ocena działalności artystycznej/naukowej uwzględnia: aktywny udział w wystawach indywidualnych i zbiorowych, konkursach artystycznych, projektach artystycznych, publikacjach naukowych w czasopismach, w szczególności punktowanych na liście MNiSW, monografie, ubieganie się o granty wewnętrzne, zewnętrzne, w tym unijne i/lub uczestnictwo w ich realizacji.

Natomiast działalność dydaktyczna oceniana jest na podstawie hospitacji zajęć, analizy ocen studenckich, oceny przygotowywanych materiałów dydaktycznych, w tym podręczników, skryptów oraz zaangażowania w proces kształcenia, w tym w szczególności dyplomowania.

Kolejnym elementem oceny okresowej kadry jest proces hospitacji, którym objęci są wszyscy nauczyciele akademicy, nie rzadziej niż raz na dwa lata, co określa procedura P-08 *Prowadzenie hospitacji zajęć dydaktycznych*. Oprócz hospitacji planowanych, mogą być realizowane hospitacje interwencyjne w przypadku, gdy nauczyciel otrzymał niską ocenę w „ankietyzacji” lub gdy studenci zgłaszali skargi. Uczelnia prowadzi hospitacje zgodnie z planem, a raport z dziewięciu przeprowadzonych hospitacji został przedstawiony podczas wizytacji.

Na wizytowanym kierunku prowadzona jest ocena kadry akademickiej przez studentów zgodnie z procedurą P-09 *Ocena jakości zajęć dydaktycznych i pracy wykładowców dokonywana przez studentów*. Studenci biorą udział w ankietyzacji procesu dydaktycznego, która odbywa się cyklicznie, oraz regularnie po każdym semestrze, a ocenie podlegają wszyscy prowadzący zajęcia. Wyniki studenckiej oceny dydaktycznej są brane pod uwagę podczas oceny okresowej nauczycieli akademickich, a także na bieżąco analizowane przez władze wydziału, które w przypadku powtarzającej się negatywnej oceny studentów przeprowadzają rozmowy z nauczycielem akademickim, w celu weryfikacji zgłaszanych przez studentów uwag. Zespół Oceniający PKA stwierdził, że w procesie oceny jakości kadry wykorzystywane są

wnioski z oceny dokonywanej przez studentów jako podstawy doskonalenia kadry oraz prowadzonej polityki kadrowej.

System wynagradzania pracowników naukowo-dydaktycznych jest powiązany z rezultatami ich pracy artystycznej/naukowej i dydaktycznej. Uczelnia prowadzi politykę promowania pracowników o największych osiągnięciach artystycznych/naukowych i dydaktycznych w postaci nagród Rektora.

Obowiązujący w Uczelni system wspierający rozwój kadry akademickiej opiera się m.in. na:

- finansowaniu artystycznych wystaw indywidualnych, udziału w wystawach zbiorowych krajowych i międzynarodowych i konkursach artystycznych;
- finansowaniu publikacji w czasopismach lub monografiach zewnętrznych i udziału w konferencjach naukowych organizowanych przez ośrodki zewnętrzne;
- finansowaniu i wsparciu administracyjnym przy prowadzeniu postępowań o nadanie stopnia/tytułu naukowego;
- umożliwieniu publikacji w czasopismach i monografiach afiliowanych przez SAN;
- finansowaniu projektów i grantów wewnętrznych;
- finansowanie wyjazdów na rezydencje artystyczne i dydaktyczne;
- wspieraniu, na etapie opracowania wniosku o granty zewnętrzne;
- udzielaniu stypendiów naukowych;
- finansowaniu szkoleń podwyższających kwalifikacje zawodowe;
- finansowaniu zagranicznych i krajowych staży zawodowych.

Zatrudnienie nauczyciela akademickiego w SAN następuje w drodze otwartego konkursu, zgodnie z zapisami zawartymi w Statucie Uczelni oraz obowiązującą procedurą P-15 *Przeprowadzanie postępowań konkursowych na stanowiska nauczycieli akademickich*. Informacja o konkursie jest ogłaszana na stronie internetowej Uczelni oraz na stronie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Pozyskiwanie kadry z doświadczeniem zawodowym odbywa się także w drodze długoletniej współpracy ze środowiskiem zawodowym związanym z kierunkiem *Grafika*.

Zespół Oceniający PKA uznał, że polityka kadrowa Uczelni umożliwia odpowiedni dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji artystycznych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych. W ciągu ostatnich 7 lat: 4 nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku *Grafika* uzyskało stopień doktora, 1 osoba uzyskała stopień doktora habilitowanego. Czterech nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku *Grafika* posiada otwarty przewód doktorski, natomiast jedna osoba jest w trakcie habilitacji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Zespół Oceniający PKA stwierdził, że kierunek *Grafika* spełnia wymogi rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów dotyczące minimum kadrowego pod względem liczby przypisanych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich, struktury ich kwalifikacji, dorobku zapewniającego realizację programu, reprezentowanego obszaru wiedzy, dziedziny i dyscypliny artystycznej, jak również proporcji osób zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów. Wszyscy nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia ze studentami na

kierunku *Grafika* posiadają odpowiednie kwalifikacje i dorobek artystyczny lub naukowy, a także doświadczenie zawodowe zgodne z efektami i treściami kształcenia określonymi dla tego kierunku. Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku są obsadzone przez nauczycieli akademickich, których dorobek artystyczny/naukowy oraz doświadczenie zawodowe i kompetencje dydaktyczne są zgodne z efektami kształcenia, treściami modułów oraz dyscyplinami artystycznymi/naukowymi, z którymi są powiązane. Zajęcia dotyczące praktycznego przygotowania prowadzą osoby z doświadczeniem praktycznym zdobytym poza uczelnią związanym z umiejętnościami określonymi w opisie kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia. Zasada ta sprawia, że obsada zajęć umożliwia studentom nabycie wiedzy, umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym i kompetencji właściwych dla kierunku kształcenia.

Dorobek artystyczny, naukowy i doświadczenie zawodowe kadry prowadzącej zajęcia na kierunku zapewnia realizację programu studiów na studiach I stopnia o profilu praktycznym w obszarze sztuki, dziedzinie sztuk plastycznych i dyscyplinach sztuki projektowe i sztuki piękne, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Zespół Oceniający PKA uznał, że oparte o system konkursowy procedury i kryteria doboru nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne nie budzą zastrzeżeń, a studenci wizytowanego kierunku mają wiedzę o prowadzonej ankietyzacji. Studenci mają możliwość oceny kadry prowadzącej proces kształcenia, która brana jest pod uwagę podczas oceny okresowej nauczycieli akademickich. Mając na uwadze opinie studentów Władze wydziału na bieżąco podejmują działania mające na celu rozwój i doskonalenie kadry, jednakże uzależnienie wglądu do ocen z egzaminów od wypełniania ankiet nt. procesu dydaktycznego może wpłynąć na obiektywność wyników oceny. Zespół Oceniający PKA zwraca uwagę, na nieprawidłową obsadę przedmiotu seminarium dyplomowe. Utworzony przez Uczelnię system procedur określa kryteria decydujące podczas powoływania nauczyciela na stanowisko prowadzącego zajęcia i jednym z nich są osiągnięcia praktyczne oraz doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Na podstawie przedstawionej dokumentacji Zespół Oceniający PKA stwierdził, że nauczyciel akademicki prowadzący seminarium dyplomowe nie ma dorobku artystycznego i doświadczenia zawodowego w zakresie grafiki.

Zalecenia

1. Należy na profilu praktycznym powierzyć seminaia dyplomowe wyłącznie nauczycielom akademickim posiadającym dorobek artystyczny i doświadczenie zawodowe w zakresie grafiki.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wizytowana jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym wykorzystując różnorodne formy kontaktu dla wzmocnienia i stałego monitorowania tendencji panujących na zmieniającym się rynku pracy. Współpraca obejmuje instytucje uznane jako niezbędne do powiązania procesu dydaktycznego z potrzebami rynku pracy o zasięgu regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym. Zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia na kierunku

Grafika, jednostka dąży do przygotowania absolwentów do aktywnego i twórczego posługiwania się tradycyjnymi i nowoczesnymi środkami kreacji i przekazu artystycznego w twórczości graficznej i projektowej, zdolnych sprostać wymaganiom rynku pracy XXI wieku. Kształcenie na kierunku *Grafika* ma charakter aplikacyjny, budujący wiedzę w kontekście praktyki, co pozwala na kształtowanie przede wszystkim praktycznych umiejętności potrzebnych w dynamicznie rozwijającym się współczesnym społeczeństwie informacyjnym i odpowiadających na aktualne zapotrzebowanie krajowego i międzynarodowego rynku usług graficznych i projektowych. Wśród firm i jednostek o kluczowym znaczeniu dla kształcenia na wizytowanym kierunku wymienia się takie podmioty jak: Animatic Studio, Renderproxy, Instytut Wydawniczy Euro Prawo, Stowarzyszenie Front Sztuki. Wymienione jednostki współpracowały i nadal współpracują w procesie konsultacyjnym w zakresie konstruowania i modyfikacji programu kształcenia na kierunku *Grafika*. Dzięki wieloletnim doświadczeniom zdobytym w trakcie realizacji zleceń, do treści kształcenia oraz do efektów kształcenia jednostki wniosły wiele uwag i spostrzeżeń. Efektem współpracy, w tym analizy i identyfikacji potrzeb oraz oczekiwań rynku, jest np. modyfikacja treści kształcenia w programie zajęć z zakresu liternictwa i typografii. Wzbogacono również dotychczasowe treści kształcenia z zakresu grafiki wydawniczej o nowe komercyjne standardy zlecenia projektu okładki i czwórki tytułowej. Efektem współpracy o wartości dodanej do wzmocnienia i ubogacenia kształcenia jest współpraca ze Stowarzyszeniem Artystycznym Front Sztuki. Zrzesza ono artystów malarzy, grafików i rzeźbiarzy, działających w obszarze sztuki i prezentujących swoje prace na wystawach indywidualnych i zbiorowych. Realizują oni również projekty z zakresu sztuki, w tym sztuk projektowych i animacji kulturalnej m.in. we współtworzonej przez Stowarzyszenie Kamienicy Artystycznej TA3 oraz w Galerii TA3 na warszawskiej Ochocie. Współpraca zaowocowała uczestnictwem studentów kierunku *Grafika* w warsztatach artystycznych (m.in. animacji poklatkowej, malarskim, szablonu street artowego, kolażu, grafiki warsztatowej – techniki odprysku), spotkaniami autorskimi z artystami i twórcami, pokazem studenckich filmów animowanych, a także wspólnym plenerem malarskim.

Część kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku wywodzi się ze środowiska pracy. Legitymują się oni zarówno doświadczeniem zawodowym o charakterze praktycznym jak i zawodowymi. Ich doświadczenie i umiejętności wykorzystywane są na zajęciach ze studentami, co umożliwia nabywanie przez studentów kompetencji zawodowych zgodnych z potrzebami rynku pracy. Kadra wykładowców praktyków to: współtwórca Animatic Studio, właściciel firmy Gargulio i supervisor w BreakthruFilms sp. z o.o. – firma która wyprodukowała film *Piotruś i Wilk*, nagrodzony Oscarem w kategorii Najlepszy Krótkometrażowy Film Animowany, twórca i właściciel GENEVIS, której działalność postprodukcyjna związana jest z filmami, nagraniami wideo i programami telewizyjnym; artyści współtworzący Stowarzyszenie Artystyczne Front Sztuki, związani z działającymi w ramach Frontu Sztuki: Kamienicą Artystyczną TA3 i Galerią TA3 na warszawskiej Ochocie. Na mocy zawartych porozumień w przedmiocie prowadzenia praktyk studenckich studenci kierunku *Grafika* odbywają praktyki wzbogacając tym samym głównie swoje umiejętności oraz kompetencje. Wybrane porozumienia dotyczą takich firm jak: ABR Sesta, Copy General, James Button Group, GENEVIS, SUD Architekt Polska., Studio fotograficzne „Studio

Magazyn”, Stowarzyszenie Artystyczne Front Sztuki, Agencja Fotograficzno-Reklamowa aFOTO, Copy General, Agencja reklamowa SuBKO & CO. Przedstawiciele tych instytucji pełniący równocześnie rolę opiekunów praktyk uczestniczą w weryfikacji efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych i w formułowaniu opinii o realizacji zadań wykonywanych przez studentów-praktykantów. Istotną rolę w systemie dotyczącym współdziałania wizytowanego kierunku z interesariuszami zewnętrznymi pełni Rada Biznesu. Z protokołu z dnia 10 października 2017 roku wynika, że przedstawiciele biznesu pozytywnie ocenili proces kształcenia w zakresie jego upracticznienia. Pomyślnie ocenili również zaprezentowane efekty kształcenia. Funkcjonujące na wydziale Biuro Karier Studenckich za jeden z celów stawia sobie nawiązywanie współpracy z biznesem wspierając tym samym studentów w zakresie ich wchodzenia na rynek pracy. W okresie 2010-2015 Biuro Karier realizowało projekt „Aktywni na rynku pracy” w ramach którego zorganizowano warsztaty, szkolenia, staże i praktyki.

Do najważniejszych zadań Biura należą:

- nawiązywanie kontaktu z instytucjami w celu pozyskania ofert praktyk;
- zbieranie, klasyfikowanie i udostępnianie ofert pracy staży i praktyk zawodowych z uwzględnieniem rozpoznania koniunktury rynku pracy dla osób niepełnosprawnych oraz osób bez doświadczenia zawodowego;
- pomoc pracodawcom w pozyskaniu odpowiednich kandydatów na wolne miejsca pracy i praktyki oraz staże zawodowe (obecnie uczelnia uczestniczy w Programie Kariera „Staż z perspektywą” Polskiej Rady Biznesu);
- ułatwianie kontaktów studentom z partnerami rynku pracy, w tym także stwarzanie firmom, instytucjom i przedsiębiorstwom możliwości zaprezentowania się studentów z kierunku grafika w najkorzystniejszej formie np. w: Animatic Studio, Renderproxy, Instytut Wydawniczy Euro Prawo, Biznes Energia Ekologia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Dla wzmocnienia oraz stałego przepływu bieżących informacji między wizytowanym kierunkiem a środowiskiem zewnętrznym, również dla stałego monitorowania tendencji panujących na zmieniającym się rynku pracy wizytowana jednostka prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Zespół Oceniający PKA stwierdził, że interesariusze zewnętrzni za pomocą różnorodnych form ich aktywności przyczyniają się do doskonalenia programów kształcenia, szczególnie tych modułów, które są związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Uczelnia docenia znaczenie współpracy z partnerami zewnętrznymi, czego potwierdzeniem jest powołanie Biura ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym. Zadaniem biura jest inicjowanie i koordynowanie współdziałania wszystkich komórek Społecznej Akademii Nauk oraz nawiązywanie współpracy z zainteresowanymi podmiotami gospodarczymi i instytucjami. Uczelnia współpracuje także z Instytutem Analiz Rynku Pracy, który świadczy usługi z zakresu szkoleń, badań i ekspertyz z obszaru rynku pracy. Współpraca z Instytutem umożliwia rozpoznanie potrzeb rynku pracy dla przyszłych absolwentów kierunku *Grafika*.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Proces umiejdzynarodowienia kształcenia Społeczna Akademia Nauk traktuje priorytetowo i zawarła go jako cel strategiczny Uczelni i Wydziału Nauk Humanistycznych tj. *Umiejdzynarodowienie i mobilność kadry naukowo-dydaktycznej i studentów jako podstawę profesjonalnego przygotowania studentów do funkcjonowania w globalnej społeczności oraz wysokiego międzynarodowego poziomu działalności naukowo-badawczej.*

Formą podnoszenia kwalifikacji językowych studentów kierunku *Grafika* są lektoraty z języka obcego w wymiarze 200 godzin (152 godzin kontaktowych na studiach stacjonarnych i 112 godzin na studiach niestacjonarnych). Nauka języka trwa 4 semestry i obejmuje w ostatnim semestrze język specjalistyczny. Studenci mają do wyboru język angielski lub język niemiecki o różnych poziomach zaawansowania. W opinii studentów oraz Zespołu Oceniającego PKA wybór lektoratów jest wystarczający, a jakość zajęć zadowalająca. Ocenie lektora podlegają prace pisemne i wypowiedzi ustne w trakcie dyskusji, prowadzenia dialogów, pracy w grupach i innych rodzajach aktywności na zajęciach w oparciu o publikacje z zakresu dziedziny sztuki, grafiki projektowej i multimediiów.

Kryterium oceniającym poziom nabytej wiedzy z języka obcego jest kolokwium pisemne na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Na podstawie przedstawionych dokumentów Zespół Oceniający PKA stwierdził, że większość studentów po zakończeniu nauki zdaje egzaminy certyfikatywne przeprowadzane przez *British Council* i *Goethe Institut*.

Studenci kierunku *Grafika* korzystają również z oferty Clark University dotyczącej prowadzonych w języku angielskim warsztatów m.in. z zakresu zarządzania projektami, prowadzenia e-biznesu, np. E-commerce and e-business, Enterprise Risk Management, Project Management. Zajęcia te prowadzone są przez visiting professors z Clark University.

Poziom umiejdzynarodowienia procesu kształcenia wyznacza też znacząca liczba studentów zagranicznych studiujących na kierunku *Grafika*. Na 248 studentów kierunku aż 83 z nich to studenci zagraniczni.

Zespół Oceniający PKA zauważył, iż Uczelnia stworzyła studentom polskim i studentom przyjeżdżającym możliwość uczenia się w językach obcych. Program kształcenia zawiera moduły zajęć do wyboru w języku angielskim. Są to: Management and organization of work, Marketing and the advertisement, Philosophy. Od roku akademickiego 2017/2018 został wprowadzony również przedmiot obligatoryjny w języku obcym.

W ramach programu Erasmus+ oraz umów bilateralnych studenci kierunku *Grafika* mogą wyjechać do 12 uczelni partnerskich. Programy współpracy dotyczą wymiany studentów i pracowników naukowych, wspólnych badań i konferencji naukowych, praktyk studenckich. Dotychczas z tego programu skorzystało dwóch studentów, którzy studiowali np. w Link Campus University w Rzymie we Włoszech i w Business Academy South West w Esbjerg w Danii.

Od roku 2015 studenci mają możliwość uczestnictwa w warsztatach międzynarodowych oraz 3-miesięcznych praktykach zagranicznych. Studenci na spotkaniu z Zespołem Oceniającym

PKA wskazali, że oferta wyjazdów jest atrakcyjna, a wykładowcy zachęcają do wyjazdów i udziału w projektach międzynarodowych. Zawarte umowy współpracy międzynarodowej umożliwiły studentom udział w:

- wystawie malarstwa na tkaninie „Czerwień w dialogu” zorganizowanej w Pałacu Mystectiv we Lwowie w ramach Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Polska-Ukraina. Koegzystencja i tożsamość. Podobieństwa i różnice na pograniczu kultur” współorganizowanej z Lwowską Narodową Akademią Sztuki, Lwowskim Pałacem Sztuki, Fundacją Ad Astra, WTA World Textile Art ze Stanów Zjednoczonych;
- wystawie towarzyszącej X Jubileuszowej Międzynarodowej Konferencji pt.: „Intercultural Management Congress”;
- letnich kursach International Summer Courses New Graphics Design poświęconych nowym trendom w grafice w Polsce i na świecie.

W ramach programu Erasmus+ oraz umów bilateralnych nauczyciele akademicy kierunku *Grafika* wyjeżdżają na inne uczelnie w celu doskonalenia umiejętności i kwalifikacji niezbędnych w pracy, wymiany doświadczeń i poszerzenia wiedzy. Na przestrzeni ostatnich lat kadra akademicka prowadziła wykłady i zajęcia w następujących uczelniach: Academy of Fine Arts and Design w Bratysławie na Słowacji, Canisius College w Buffalo w USA, Canissius College w Nowym Jorku, na Wydziale Grafiki i Nowych Mediów w Europejskiej Akademii Sztuki w Brukseli, Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuki oraz w Japonii (Ushimado, Okayama, Tokio). Natomiast jeden wykładowca zaplanował swój wyjazd w semestrze letnim do Plovdiv Academy w Bułgarii.

W ramach mobilności międzynarodowej i podnoszenia kompetencji dydaktycznych pracownicy naukowo-dydaktyczni odbyli stypendia, staże i wizyty studyjne m.in. w Canissius College w Nowym Jorku, Academy of Fine Arts and Design w Bratysławie na Słowacji, w Akademii Sztuk Pięknych we Lwowie, Institute of Contemporary Art w Filadelfii, w Trondheim w ramach projektu “International Master's Degree in Multimedia - technology, design, management”.

Ponadto nauczyciele akademicy kierunku prezentowali swój dorobek artystyczny w zagranicznych ośrodkach sztuki na indywidualnych i zbiorowych wystawach artystycznych: „Never ending story” w Galerii M.A.S.H w Remagen w Niemczech, „Privat wall” w Galerii BERLIN BLUE art space w Berlinie, „Postcards from Poland” w Tam. Bar & Art Space w Veliko Tarnovo w Bułgarii, „Czerwień w dialogu” w Galerii Pałac Mystectiv we Lwowie na Ukrainie, „Artyści Art Montparnasse” w Galerii „Art Montparnasse” w Paryżu, „Grafika cyfrowa” w Saint Perres aux Tertres we Francji, „Emergencja” w Muzeum Polonii Węgierskiej w Budapeszcie, „Evocation” w Galerie Maison du XVI e, Bar sur Seine we Francji, „Art en Capital” Salon des Artistes Indépendants w Grand Palais w Paryżu, w Galerii Vinny Ujezd w Pradze w Czechach, „Wystawa Polskiego Malarstwa Współczesnego” w Muzeum Kultury Majów w Chetumal w Meksyku, „Sztuka polska” w Ratuszu w Stuttgarcie w Niemczech, „Drawing Connections” w Siena Art Institute we Włoszech, „Kunst in Der Arche” w Kirche w Niemczech, wystawa grafiki Galerii Blue Art Space w Berlinie na wernisażu wystawy zbiorowej pt.: „XXS size for Xmas”, „Genius Loci” w Galerii Kunstlerforum w Bonn, „Polish American Photo Workshop” w Egipcie i w Tunisie, „Timo& so” w East Hendret w Anglii, wystawy indywidualnej w Galerii w Château Gaillard Bar-sur-Aube we Francji, Städtische

Galerie Bietigheim-Bissingen i Flottmann-Hallen w Niemczech, wThe Polish Museum of America w Chicago.

Pracownicy kierunku uczestniczyli także jako zaproszeni artyści w wystawach zbiorowych w różnych ośrodkach europejskich i światowych, m.in.: w Barcelonie, Kolonii, Jokohamie, Toronto, Canberze, Delhi, Pekinie, Dżakarcie, Hawanie, Madrycie, Toruniu, Paryżu, Berlinie, Brukseli, Nowym Jorku, Warszawie, Norrdeich, Saint Petersburgu w Rosji, Wielkim Tyrnowo w Bułgarii, Sednvice - House of Artists na Ukrainie oraz wLwowskiej Narodowej Akademii Sztuki.

W związku z powyższym Zespół Oceniający PKA uznał, że jest zauważalny wpływ wymiany międzynarodowej na umiędzynarodowienie kształcenia, a także na działalność artystyczną kadry i studentów. Pracownicy naukowo-dydaktyczni kierunku *Grafika* współpracują z zagranicznymi ośrodkami sztuki i uczelniami artystycznymi biorąc udział w wystawach i warsztatach poświęconych grafice.

Podczas spotkania studenci potwierdzili, że informacje na temat możliwości uczestniczenia w dodatkowych wykładach lub wymianach są powszechnie dostępne, ogłaszane za pośrednictwem strony internetowej oraz przez prowadzących podczas zajęć. Podobnie informacje na temat zasad rekrutacji na oferowane wyjazdy są powszechnie dostępne i znane, a zasady naboru zapewniają sprawiedliwe i równe szanse uczestnictwa w wymianach. Zespół Oceniający PKA uznał, że oferta proponowanych programów międzynarodowych jest adekwatna do potrzeb studentów kierunku *Grafika* a pracownicy Wydziału w pełni respektują zasadę uznawalności osiągnięć w ramach programu ERASMUS+.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na wizytowanym kierunku *Grafika* formą podnoszenia kwalifikacji językowych są proponowane przez Jednostkę lektoraty oraz stała oferta przedmiotów prowadzonych w języku angielskim. Zespół Oceniający PKA stwierdza, że kadra dydaktyczna Jednostki wykorzystuje rezultaty współpracy z zagranicznymi środowiskami artystycznymi w kształceniu studentów kierunku *Grafika*. Pracownicy Jednostki prezentują swój dorobek artystyczny na międzynarodowych wystawach oraz realizują wspólne z zagranicznymi ośrodkami przedsięwzięcia artystyczne. Zespół Oceniający PKA uznał, że program studiów i organizacja zajęć sprzyjają umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, a Jednostka stworzyła studentom możliwość uczestnictwa w międzynarodowym programie wymiany Erasmus+ oferując wyjazd do 12 uczelni zagranicznych. Ponadto fakt studiowania na kierunku *Grafika* 83 studentów zagranicznych sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia.

Studenci mają możliwość uczestnictwa w lektoratach i zajęciach prowadzonych przez prowadzących z uczelni partnerskich. Są motywowani przez nauczycieli akademickich do udziału w programie ERASMUS+, uczelnia wspiera studentów pod względem administracyjnym i organizacyjnym w tym zakresie.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Obiekt związany z kształceniem na kierunku *Grafika* prowadzonym na Wydziale Nauk Humanistycznych Filii w Warszawie Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi zlokalizowany jest w centrum stolicy, przy ul. Łuckiej 11 i dysponuje powierzchnią ok. 6480,2 m². Przestrzeń ta dedykowana jest wszystkim dwudziestu pięciu kierunkom prowadzonym w ramach Uczelni. W budynku tym znajdują się m.in.: 3 przestronne, nowoczesne aule wykładowe (całością każdej z nich steruje zintegrowany system zarządzający pracą wszystkich urządzeń) – każda na ponad 200 osób; 6 sal wykładowych – każda na 100 do 120 studentów; 7 laboratoriów komputerowych – każde po 20 stanowisk; 30 sal dydaktycznych (każda od 20 do 40 osób); 4 sale seminaryjne – każda dla 20 studentów; 27 specjalistycznych sal dydaktycznych, w tym pracownie dedykowane wyłącznie dla studentów kierunku *Grafika*.

Sale dydaktyczne w zależności od przeznaczenia wyposażone są w wideoprojektory, odtwarzacze DVD, odbiorniki telewizji satelitarnej, multimedialne komputery, tablice elektroniczne z interfejsem do komputera, tablice magnetyczne dwustronne, elektrycznie rozwijane ekrany, rozwijane rolety do zaciemnienia. W pomieszczeniach dydaktycznych istnieje możliwość użycia urządzeń do prezentacji materiałów dydaktycznych. Na wyposażeniu Wydziału jest ogólnie dostępny nowoczesny sprzęt audiowizualny (m.in. laptopy, projektory multimedialne).

Zajęcia praktyczne na kierunku *Grafika* są prowadzone w następujących pomieszczeniach:

- pracownia grafiki warsztatowej mieszcząca się w piwnicy - wyposażona w podstawowy sprzęt umożliwiający wykonanie prac graficznych w technikach wklęsłodrukowych oraz niektórych technikach druku wypukłego. Posiada stoły robocze, prasę graficzną do technik metalowych, prasę graficzną do linorytu, gilotynę. Zespół Oceniający PKA zauważył jednakże, że pracownia grafiki warsztatowej posiada zbyt małą kubaturę (dla wskazanej grupy 18 studentów), stoły o małej powierzchni pracy i nie adekwatne do charakteru prowadzonych w pracowni zajęć, nie wydają wentylację, brak światła dziennego oraz nieodpowiednie oświetlenie sztuczne.

- pracownia rysunku i malarstwa mieszcząca się w piwnicy - wyposażona jest w niezbędne sztalugi studyjne, deski rysunkowe, krzesła, stołki, podium dla modela. Pracownia ta, w opinii Zespołu Oceniającego PKA, ma także zbyt małą kubaturę, ubogie wyposażenie, nieodpowiednie oświetlenie, brak miejsca do przechowywania prac. Natomiast pracownia mieszcząca się na wyższej kondygnacji, dobrze oświetlona światłem dziennym nie posiada miejsca do przechowywania rekwizytów oraz brakuje w niej dostępu do bieżącej wody.

- pracownia rzeźby mieszcząca się w piwnicy – również o zbyt małej kubaturze, wyposażona jest w stołki warsztatowe, pojemniki do rozrabiania gliny i glinę.

Wszystkie powyższe pracownie z powodu małej kubatury nie są dostosowane do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Ponadto warunki kubaturowe, oświetlenie i wyposażenie, jakie

proponują wymienione pracownie nie zapewniają osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Na tak niewielkich powierzchniach, niedostosowanych do liczebności grup studenckich, nie ma możliwości właściwego zrealizowania procesu twórczego przez pracujących w pracowniach artystycznych studentów. Zespół Oceniający PKA zaznacza, że przedmioty w nich realizowane należą do fundamentalnych dla kierunku *Grafika* i stanowią praktyczną podstawę dla wszystkich kolejnych projektowych modułów. Nie osiągnięcie w pełni zakładanych efektów kształcenia dla takich przedmiotów jak rysunek, malarstwo, grafika warsztatowa czy rzeźba nie gwarantuje uzyskania dobrych efektów w pracy projektowej.

Zajęcia prowadzone są także w pracowni fotografii i produkcji filmowej wyposażonej w jeden wysokiej klasy cyfrowy aparat fotograficzny i dwa wysokiej klasy fotograficzne aparaty analogowe; przewodowy lub bezprzewodowy dostęp do Internetu; oświetlenie zgodne z normami odpowiednimi w takiej pracowni; projektor multimedialny; zainstalowany na stałe ekran prezentacyjny; ciemnię fotograficzną z powiększalnikami, zestawem kuwet, maskownicami, wentylacją.

Na kierunku *Grafika* wykorzystywane są również 4 laboratoria komputerowe:

- pracownia grafiki cyfrowej, w której zainstalowano 18 komputerów klasy Macintosh wraz z licencjonowanym oprogramowaniem: Adobe Photoshop, Painter (grafika rastrowa), CorelDRAW, Adobe Illustrator (grafika wektorowa), Autodesk 3DS Max (grafika przestrzenna i animacja 3D);
- trzy pracownie komputerowe z 20 komputerami klasy IBM każda. Wszystkie komputery mają zainstalowane oprogramowanie graficzne: Adobe Illustrator CC 2017 (program do tworzenia ilustracji, m.in. książek, opakowań produktów, billboardów reklamowych), Adobe Photoshop CC 2017 (stanowi narzędzie do cyfrowej kreacji form wizualnych w postaci m.in. plakatów, banerów, logo, stron www), Adobe Premier Prp CC 2017 (aplikacja do pracy nad materiałami wideo, umożliwia montaż i obróbkę materiału audio-wideo w wysokiej i niskiej rozdzielczości), Adobe After Effects CC 2017 (program umożliwia tworzenie niezwykłych animacji i efektów wizualnych), Adobe Bridge CC 2017 (oprogramowanie służące do zarządzania plikami multimedialnymi), Adobe Charakter Animator CC 2017 (narzędzie do rejestracji ruchu i animowania postaci), Adobe Experience Design CC 2017 (eksperymentalny program przeznaczony do projektowania i prototypowania stron, aplikacji mobilnych), Adobe Fireworks CC 2017 (program służący do edycji grafiki wektorowej i rastrowej), Adobe Flash Bulder 4.7 (wtyczka multimedialna do przeglądarek internetowych i odtwarzaczy animacji multimedialnych), Adobe InDesign CC 2017 (program komputerowy służący do projektowania, łamania, składania i przygotowywania do druku materiałów poligraficznych – szczególnie wydawnictw wielostronicowych i o skomplikowanej strukturze), Adobe InCopy CC 2017 (edytor tekstu stworzony przez AdobeSystems silnie zintegrowany z Adobe InDesign), Adobe Prelude CC 2017 (program pozwala na wstępne rejestrowanie, montaż i gromadzenie materiałów wideo), Adobe Scout CC 2017 (wtyczka multimedialna flash nowej generacji), dodatkowo w trzech salach znajdują się: w sali nr 104 - oprogramowanie Adobe Photoshop Lightroom CC 2017 (program firmy Adobe służący do przetwarzania obrazów uzyskiwanych za pomocą cyfrowych aparatów fotograficznych), Autodesk 3d Max Design 2017 (program do tworzenia animacji i modelowania 3D), AutoCAD 2017 (program

wykorzystywany do projektowania dwuwymiarowego i trójwymiarowego); w sali nr 108 – programy graficzne Adobe Photoshop Lightroom CC 2017, Autodesk 3d Max Design 2017, CorelDRAW Graphics Suite 2017 (najnowszy i najbardziej innowacyjny pakiet oprogramowania do projektowania graficznego); w sali nr 326 - Adobe Photoshop Lightroom, Autodesk 3d Max Design 2017.

Zespół Oceniający PKA stwierdził, iż wyposażenie laboratoriów komputerowych, w tym pracownia grafiki cyfrowej, komputery oraz specjalistyczne oprogramowanie w pełni pozwalają na realizację zakładanych efektów kształcenia, w szczególności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym odpowiadającym współczesnym wymaganiom środowiska zawodowego grafika.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA pracownia malarstwa i rzeźby są za małe, nie posiadają miejsca do przechowywania ich prac i nie są dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Studenci stwierdzili, że pozostała baza dydaktyczna jest dostosowana do form prowadzonych zajęć i do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, gdyż sale są wystarczająco duże aby zajęcia były realizowane w komfortowych warunkach.

Zespół Oceniający PKA uznał, że poza pracowniami do malarstwa, rysunku, grafiki i rzeźby, budynek przy ul. Łuckiej jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wyposażony w podjazdy, windy wewnętrzne i toalety o gabarytach przystosowanych dla wózków inwalidzkich.

Na uczelni funkcjonuje biuro Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, którego zadaniem jest zapewnienie równego dostępu do edukacji oferowanej przez Uczelnię oraz form wsparcia studentom z niepełnosprawnością. Biuro jest odpowiedzialne za dostosowanie infrastruktury dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia do potrzeb osób niepełnosprawnych, w sposób zapewniający im pełne uczestnictwo w procesie kształcenia, a także za likwidację barier w dostępie do sal dydaktycznych i zaplecza sanitarnego.

Uczelnia utworzyła także samodzielne stanowisko ds. BHP i zatrudnia specjalistę, który odpowiada za bezpieczeństwo bazy dydaktycznej i naukowej pod względem obowiązujących przepisów BHP.

Zespół Oceniający PKA stwierdził, że pomimo powołanych struktur administracyjnych pracownie artystyczne nie są dostosowane do osób z niepełnosprawnościami i nie zapewniają bezpieczeństwa pod względem przepisów BHP.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wskazali, że infrastruktura uczelni jest udostępniana studentom także na działalność dodatkową i do pracy własnej, po godzinach zajęć. Do ekspozycji prac przystosowane są przestrzenie korytarzowe a studenci i pracownicy naukowo-dydaktyczni mają pełny dostęp do bezprzewodowej sieci Wi-Fi.

W budynku głównym przy ul. Łuckiej 11 znajduje się także wspólna biblioteka wraz ze skomputeryzowaną czytelnią, magazynem biblioteki i podręcznym archiwum, pokojami do rozwijania zainteresowań artystycznych (studio filmowe, studio telewizyjne oraz studio radiowe), siłownią wraz z zapleczem, pokojami instytutów i katedr, dziekanaty, pomieszczenia administracyjne, pomieszczenie samorządu studenckiego, dwa bufety.

Studenci kierunku *Grafika* mogą korzystać ze zbiorów Biblioteki Głównej (BG) SAN w Łodzi oraz Biblioteki Filii w Warszawie. Zasoby biblioteczne dla kierunku *Grafika* zawierają m.in.

następujące działy: grafika, historia - w tym historia sztuki, estetyka, filozofia, informatyka, marketing, psychologia i komunikacja społeczna, socjologia.

Konsekwentnie od momentu powstania Biblioteki, co miesiąc księgozbiór uzupełniany jest o około 200 kolejnych pozycji. Są to najnowsze wydawnictwa, materiały źródłowe, kompendia z różnych dziedzin naukowych, z czego część jest zgłoszona przez nauczycieli i studentów, co wynika z potrzeb kształcenia i/lub prac badawczych.

Podczas wizyty Zespołu Oceniającego PKA w Bibliotece, pracownicy poinformowali, iż nie ma żadnych ograniczeń ze strony Władz Uczelni w kupowaniu książek, w tym również w systemie bieżącym, w celu nabycia pojawiających się na rynku nowości wydawniczych.

Biblioteka prenumeruje szereg wydawnictw ciągłych oraz dzienników w tym czasopisma specjalistyczne profilowo związane z szeroko rozumianymi potrzebami kierunku *Grafika* jak: „Computerworld Polska”, „Komputer Świat”, „Journal of Applied Computer Science Methods”, „Journal of Artificial Intelligence and Soft Computing Research JAISCR”, „PC Format”, w tym dwa bezpośrednio związane z kierunkiem: „Detail”, „2+3D Grafika plus produkt”. Od 2015 roku studenci kierunku *Grafika* mają możliwość korzystania z czasopisma „Computer Arts” w formie bezpłatnej aplikacji cyfrowej dostępnej na komputerach Wydziału Nauk Humanistycznych SAN Filii w Warszawie (aplikacja ta jest także dostępna na tablety iPad i urządzenia z systemem Android). Ponadto, Biblioteka zgromadziła także płyty CD, DVD i filmy związane z kształceniem na kierunku *Grafika* oraz z innymi kierunkami, na których prowadzone jest kształcenie w Społecznej Akademii Nauk.

W celu zapewnienia studentom i pracownikom dostępu do różnorodnych zbiorów on-line, Uczelnia przystąpiła do projektu eIFL Direct, IBUK, WBN.

Dostęp do bogatej oferty WBN umożliwia studentom korzystanie z polskich i zagranicznych baz bibliograficznych, abstraktowych i pełnotekstowych (Elsevier, Nature and Science, Scopus, Springer, Web of Science, Wiley, Ebsco, w tym m.in.: Art Source, eBook Academic Collection, Applied Science & Technology Source™ Ultimate, Science Direct.

Do obsługi procesów bibliotecznych, katalogów, kartotek oraz wypożyczania książek wdrożono w pełni z informatyzowany program Libra 2000, który jest pomocny również do zapoznawania się z katalogiem przez Internet. Książki dostępne w innych bibliotekach Wydziałowych Uczelni, jeśli nie są dostępne w Bibliotece Głównej, są zamawiane i sprowadzane na potrzeby studentów w drodze indywidualnych zamówień. Czas realizacji zamówienia wg informacji podanych podczas wizytacji wynosi maksymalnie 3 dni. Studenci podczas wizytacji biblioteki potwierdzili czas realizacji zamówienia, a także fakt, że otrzymują informację o nadejściu zamówienia drogą SMS.

Biblioteka Filii zapewnia dostęp do literatury wskazanej w sylabusach modułów zajęć realizowanych na kierunku *Grafika* w liczbie egzemplarzy odpowiadającej potrzebom kształcenia. Zespół Oceniający PKA zweryfikował dostępność literatury poprzez losowo wybrane moduły. Stwierdzono dostępność wszystkich pozycji wskazanych w sylabusach tych modułów. Dostępność zbiorów bibliotecznych potwierdzili również studenci. Literatura obcojęzyczna wskazana w modułach jest w niektórych przypadkach sprowadzana z Biblioteki Głównej SAN w Łodzi lub z bibliotek współpracujących z Uczelnią.

Biblioteka dostosowuje zbiory o pozycje aktualne na rynku wydawniczym do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku, w tym w szczególności mających na celu osiągnięcie przez studentów efektów w zakresie umiejętności związanych z

praktycznym przygotowaniem zawodowym oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Wielkość zasobów bibliotecznych w zakresie tematycznym, związanym z kierunkiem *Grafika* jest dostosowana do liczebności studentów na ocenianym kierunku oraz planów jego rozwoju. Także zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne służące realizacji procesu kształcenia dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Na zaplecze lokalowo-sprzętowe Biblioteki składają się: wypożyczalnia, w której przechowywane są zbiory biblioteczne oraz czytelnia. W czytelni znajdują się stanowiska do pracy wyposażone w komputery/laptopy, w tym dwa stanowiska komputerowe są zaopatrzone w programy dostosowane do korzystania także przez osoby niepełnosprawne (program ZoomText MagReader - jest to program powiększająco-mówiący oraz klawiaturę Zoomtext - z dużymi kontrastowymi klawiszami), dostęp do Internetu, zasoby elektroniczne, bazę LEX. Biblioteka jest czynna we wszystkie dni tygodnia, co zapewnia dostęp do zbiorów wszystkim studentom, także studiów niestacjonarnych oraz sprzyja warunkom do nauki. Godziny pracy w okresach sesji oraz egzaminów dyplomowych są dodatkowo dostosowywane do potrzeb studentów oraz nauczycieli akademickich.

Zespół Oceniający PKA stwierdza, że uczelnia zapewnia studentom dostęp do literatury wskazanej w sylabusach a studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili pozytywną opinię dotyczącą ilości egzemplarzy literatury w bibliotece zalecanej w sylabusach. Godziny otwarcia zostały dostosowane zarówno do potrzeb studentów stacjonarnych jak i niestacjonarnych, a także liczba stanowisk do samodzielnej pracy, oraz stanowisk komputerowych jest adekwatna do liczby studentów Wydziału. System wypożyczeń działa prawidłowo.

Baza dydaktyczna Uczelni oraz wykorzystywana na kierunku *Grafika* jest monitorowana przez odpowiednie służby techniczne i administracyjne. Uczelnia inwestuje w zakupy sprzętu i specjalistycznego oprogramowania umożliwiającego realizację zadań dydaktycznych na kierunku *Grafika*. Podczas wizytacji Zespół Oceniający PKA otrzymał informacje, iż nauczyciele akademicy zgłaszają swoje potrzeby dotyczące zakupu literatury do biblioteki, sprzętu, oprogramowania niezbędnego do realizacji procesu kształcenia. Uwagi te są kierowane do kierowników Katedr, którzy dokonują podsumowania zgromadzonych opinii i wniosków. Przyjmuje ono formę zbiorczego rocznego zapotrzebowania, które stanowi jeden z dokumentów uwzględnianych w planie inwestycyjnym na kolejny rok.

Studenci mogą zgłaszać sugestie dotyczące doposażenia bazy poprzez nauczycieli prowadzących zajęcia, a także w procesie ankietyzacji. Studenci potwierdzili informacje zawarte w raporcie samooceny oraz w przedstawionej podczas wizytacji dokumentacji, iż systematycznie są mobilizowani do oceny bazy dydaktycznej oraz biblioteki. Monitorowaniu i ocenie warunków procesu kształcenia (w tym infrastruktury) służą m.in. funkcjonujące w ramach WSZJK procedury P-06 (Baza dydaktyczna, wsparcie dla studentów, organizacja i realizacja procesu kształcenia) i P-07 (Ocena dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb procesu kształcenia, obsługi administracyjnej, wsparcia dla studentów oraz organizacji procesu kształcenia). Podczas wizytacji nie stwierdzono jednak udziału interesariuszy zewnętrznych w wyposażaniu pracowni np. w nowoczesne oprogramowanie graficzne lub w tradycyjne materiały graficzne.

Studencka ocena infrastruktury dokonywana jest poprzez badanie ankietowe raz na 2 lata. Przykładowe działania, które zostały wdrożone w ramach wykorzystywania opinii studentów, to regularne wzbogacanie zasobów bibliotecznych i doposażenie sal dydaktycznych. Podczas wizytacji Zespół Oceniający PKA otrzymał informacje od przedstawiciela władz uczelni, iż z uwagi na tendencje rozwojowe młodego, bo funkcjonującego dopiero 3 lata kierunku *Grafika* oraz w wyniku analizy jednorazowych badań opinii studentów, podjęto decyzje o doposażeniu w roku akademickim 2017/2018 pracowni artystycznych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Studenci kierunku *Grafika* korzystają z bazy dydaktycznej, zlokalizowanej w centrum stolicy w budynku stanowiącym własność Uczelni. Wielkość jak i wyposażenie sal dydaktycznych przeznaczonych do prowadzenia zajęć z modułów teoretycznych (ogólnych, kierunkowych), lektoratów w pełni odpowiada potrzebom kierunku. Uczelnia posiada również pracownie specjalistyczne do prowadzenia zajęć praktycznych: grafiki warsztatowej, rysunku i malarstwa, fotografii i produkcji filmowej, rzeźby, grafiki cyfrowej, a także 3 laboratoria komputerowe. Pracownie te wyposażone są w niezbędny sprzęt. Jednak pracownia grafiki warsztatowej, malarstwa, rysunku i rzeźby dysponują kubaturą zdecydowanie niedostosowaną do liczebności grup studenckich, mają zbyt ubogie wyposażenie, złe oświetlenie, a pracownia grafiki warsztatowej także nieodpowiednią wentylację. Brakuje stołów i sztalug do pracy twórczej oraz pomieszczenia lub miejsca na przechowywanie np. prac malarskich czy rekwizytów.

Złe warunki pracy w pracowniach przedmiotów ogólnoplastycznych, w których odbywają się zajęcia z malarstwa, rysunku, grafiki warsztatowej oraz rzeźby nie sprzyjają osiąganiu zakładanych efektów kształcenia. Panująca w tych pracowniach ciasnota może też stanowić barierę dla możliwości studiowania tu studentów niepełnosprawnych.

Zespół Oceniający PKA stwierdził natomiast bardzo dobre wyposażenie pracowni grafiki cyfrowej i laboratoriów komputerowych we współczesne, właściwe dla środowiska zawodowego grafika pakiety komputerowe oraz ich właściwe, dostosowanie do liczby stanowisk i studentów powierzchni. Studenci mają do dyspozycji pracownie w ramach tzw. ogólnodostępnego czasu poza zajęciami. Do ekspozycji prac studentów przystosowane są przestrzenie korytarzowe.

Zespół Oceniający PKA uznał, że baza dydaktyczna, którą dysponuje kierunek *Grafika* a w szczególności specjalistyczne oprogramowanie komputerowe wykorzystywane w pracowni grafiki cyfrowej i laboratoriach komputerowych stwarza warunki do realizacji procesu dydaktycznego na profilu praktycznym w dziedzinie sztuki plastycznej, dyscyplinie artystycznej sztuki projektowej oraz sztuki pięknej, przy czym kubatura niektórych pracowni specjalistycznych powinna zostać dostosowana do liczby studentów uczestniczących w zajęciach i odpowiednio doposażona. Do dyspozycji studentów jest biblioteka udostępniająca zbiory drukowane i elektroniczne (z dostępem do WBN) z zakresu kierunku *Grafika*, zapewniająca dostęp do literatury wskazanej w sylabusach. Studenci potwierdzili, że literatura, jak i liczba egzemplarzy literatury zalecanej w sylabusach jest wystarczająca. Również Zespół Oceniający PKA potwierdził podczas wizyty w bibliotece, że literatura zalecana w sylabusach dostępna jest w bibliotece w odpowiedniej liczbie egzemplarzy.

Budynek, w którym odbywają się zajęcia dla kierunku *Grafika* jak również biblioteka, posiadają udogodnienia pozwalające studentom niepełnosprawnym na uczestnictwo w zajęciach, korzystanie ze zbiorów bibliotecznych i realizowanie własnych zadań projektowych z zakresu grafiki. Studenci uważają że Biblioteka jest dobrze wyposażona i system wypożyczeń działa prawidłowo. Uczelnia bada opinię studentów w zakresie infrastruktury dydaktycznej.

Zalecenia

1. Należy dostosować liczbę studentów uczestniczących w zajęciach do powierzchni pracowni specjalistycznych – artystycznych malarstwa, rysunku, grafiki i rzeźby.
2. Należy zapewnić właściwe oświetlenie i wentylację w pracowni rysunku, malarstwa i grafiki warsztatowej, zgodnie z higieną pracy.
3. Należy doposażyć pracownię grafiki w stabilne stoły, niezbędne do realizacji prac z zakresu grafiki warsztatowej, w ilości zapewniającej studentom własne stanowisko pracy.
4. Należy doposażyć pracownię rysunku i malarstwa w dodatkowe sztalugi rysunkowe, regały do przechowywania prac oraz dostosować wykładzinę podłogową do charakteru prowadzonych w pracowni zajęć.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągania efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Ocena systemu wsparcia została przygotowana m.in. na podstawie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA ze studentami. Na spotkaniu było obecnych siedmioro studentów, w sytuacji gdy na kierunku *Grafika* studiuje 248 osób.

System wsparcia na poziomie instytucjonalnym opiera się na działalności opiekunów roku, którzy współpracują z dziekanem oraz z organami samorządu studenckiego, w sprawach związanych z procesem kształcenia i w sprawach socjalno-bytowych studentów. Rozwiązanie to jest skuteczne, opiekunowie roku wpierają studentów, dzięki czemu proces obsługi studentów w ich indywidualnych sprawach staje się szybki i efektywny. Opiekunów roku wpierają władze wydziału, organizując dyżury dla studentów.

W ramach wsparcia procesu dydaktycznego nauczyciele akademicki prowadzą konsultacje dla studentów, przygotowują dla nich dodatkowe materiały i podczas pracy na zajęciach stosują metody bieżącej oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Studenci wybitnie uzdolnieni mają możliwość wnioskować o indywidualizację procesu kształcenia zgodnie z przyjętym Regulaminem studiów. Mogą otrzymać nagrody i wyróżnienia Rektora. Uczelnia przyznaje studentom stypendium Rektora dla najlepszych studentów, zasady przyznawania stypendiów są znane studentom oraz powszechnie dostępne. Na Wydziale

studenci mają możliwość działania w ramach Artystycznego Koła Naukowego Grafików. Jednym z jego celów jest łączenie wiedzy teoretycznej z praktyką poprzez nawiązywanie kontaktów z przedstawicielami świata artystycznego oraz z branży reklamowej, menedżerskiej i filmowej. Powyższy cel jest realizowany głównie poprzez organizowanie wystaw, pokazów multimedialnych, wykładów, warsztatów, konferencji oraz seminariów umożliwiających dzielenie się wiedzą oraz doświadczeniem. I tak studenci aktywnie uczestniczyli np. przy organizacji wystawy międzynarodowej Genius Loci, w której udział wzięli także pracujący w SAN artyści praktycy. Przygotowali identyfikację wizualną konferencji SAN – „2nd International Conference on Communication Across Cultures (COCAC): Global Identities, Englishes and Competencies in Academic and Workplace Contexts” (29-30 września 2016). Brali udział w przygotowaniu – we współpracy z kierunkiem „filologia angielska” wspólnej publikacji wykonując ilustracje do tekstów studentów filologii angielskiej. Artystyczne Koło Naukowe Grafiki współpracuje również ze Stowarzyszeniem Artystycznym Front Sztuki czego efektem jest między innymi:

- udział studentów w warsztatach artystycznych w Kamienicy Artystycznej Ta3 (warsztat animacji poklatkowej, malarski, szablonu street artowego, kolażu, grafiki techniką odprysku)
- udział w spotkaniach z artystami i twórcami

Działalność Koła Naukowego pomaga studentom w praktycznym wykorzystaniu nabytej wiedzy oraz umiejętności artystycznych.

Członkowie koła naukowego pozytywnie oceniają wsparcie udzielane im przez władze wydziału. Uczelnia oferuje studentom również możliwość uczestnictwa w spotkaniach z osobami wizytującymi z uczelni partnerskich.

Studenci niepełnosprawni mogą korzystać z pomocy Pełnomocnika ds. osób niepełnosprawnych oraz Biura ds. osób z niepełnosprawnościami, którego zadaniem jest udzielanie wsparcia oraz pomoc w indywidualnych problemach studentów niepełnosprawnych. Studenci niepełnosprawni mogą otrzymać stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz wnioskować o indywidualizację trybu kształcenia.

Władze Uczelni i Jednostki wspierają działania studentów na rzecz nawiązywania współpracy z otoczeniem społecznym i kulturalnym. Na uczelni działa samorząd studencki. Samorząd może ubiegać się o dofinansowanie projektów i korzystać z pomieszczeń w przypadku organizacji swoich wydarzeń. W ocenie przedstawicieli samorządu wsparcie, które jest im udzielane przez władze Uczelni, jest satysfakcjonujące.

Ważną rolę we wsparciu studentów w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym odgrywa w Uczelni Biuro Karier Studenckich, które udostępnia studentom i absolwentom oferty pracy, praktyk i staży. Studenci mogą skorzystać z indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym, brać udział w szkoleniach z zakresu kompetencji miękkich oraz spotkaniach i warsztatach z pracodawcami.

Studenci wyrazili pozytywne opinie na temat jakości obsługi administracyjnej, przede wszystkim wskazali na okazywaną im życzliwość oraz szybkość załatwiania ich spraw. Na stronie internetowej uczelni znajdują się aktualne informacje. Dokumenty dot. programu kształcenia i toku studiów są znane i dostępne.

Zespół Oceniający PKA stwierdził, że Jednostka prowadzi badanie oceny systemu wsparcia studentów, władze wydziału wykorzystują także nieformalne formy uzyskiwania informacji od studentów na ten temat, przede wszystkim od samorządu studenckiego, który zbiera i analizuje ocenę studentów w tym zakresie. Na podstawie uzyskanych danych i informacji jednostka podejmuje działania w zakresie doskonalenia elementów wsparcia studentów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Zespół Oceniający PKA uznał, że studenci otrzymują adekwatne do ich potrzeb wsparcie dydaktyczne, naukowe i materialne z uwzględnieniem zasady równego i sprawiedliwego dostępu do oferowanych form opieki. Prowadzący zajęcia aktywnie wspierają studentów w trakcie zajęć oraz poza godzinami zajęć. Nauczyciele akademicy zachęcają studentów do dodatkowej aktywności takiej jak np.: udział w wystawach, konferencjach, wykładach. Studenci informowani są na bieżąco o konkursach i wydarzeniach i za pośrednictwem strony internetowej uzyskują wszystkie niezbędne informacje odnośnie toku studiów. W ramach podpisanych przez Uczelnię umów studenci mogą uczestniczyć w wymianach krajowych i międzynarodowych. Jednostka prowadzi badanie oceny systemu wsparcia.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Nie dotyczy. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ocenianym kierunku studiów prowadzonym na Wydziale Nauk Humanistycznych Filii SAN w Warszawie.